

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конт. почт. шлян. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРИЮ:
Місяця 5-00 зод.
Чвертьріччя 15-00 „
Варіант 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
Фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
7-50 зод.

Телеф. Редакції: 219-41.
Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Дальше підпорядкування совітських республік Москві.

ЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ СУДІВНИЦТВА.

Центральний вик. комітет ССРСР і рада нар. комісарів видали нові постанови про діяльність та організацію союзного нар. комісаріату справедливості. Та організація йде по лінії послідовної централізації. Від тепер союзний комісаріат має контролювати, як сов. суди пристосовують до союзн. права, дбати про су-спільність судової практики, нормувати органі-зацію всього сов. судівництва, контролювати всі примічні видання, курси і школи і т. д. Союзний комісаріат буде від тепер керму-вати працею нар. комісаріатів справедли-вості поодиноких союзних республік.

„ОССОВІЯХІМ“ УССР КУЛЬГАЄ.

Як подає „На Сторожі“, український „Ос-совіяхім“ (організація для протилетунської та протигазової оборони) працює але. Він ви-

школив 73% пільотів і 75 % інструкторів, зате зовсім занедбав вишкіл технічного персоналу. Виня спадає на центральну раду організації, що напр. плян зайняти і вишколу прислала щойно... в серпні.

ВУГІЛЛЯ ВИДОБУВАЮТЬ ЗА МАЛО.

„За Індустріалізацію“ жаліється, що у Ста-лінові праця фабрик коксу останніми часами сильно погіршилась тому, що вуглеві трести „Куйбишевуголь“ і „Магнєтвуголь“ не викону-ють пляну продукції.

НОВИЙ НАР. КОМІСАРІАТ.

Центральний вик. комітет ССРСР утворив союзний нар. комісаріат промислу оборони держави. Нар. комісарем замінували Мозеса Рудзімовича, його заступниками — Михайла Кагановича і Ромуальда Мукієвича.

Боротьба проти комунізму.

У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Чеські соціальські організації заборонили своїм членам належати до „союзу приятелів ССРСР“ та брати участь у його виступах. „Моравсько-словенські Денік“ визнає уряд легально розв'язати комуністичну партію, бо це найбільший ворог держави. Розріст больше-визму в Чехословаччині стягнув на неї напади англійської преси.

НА ЛИТВІ.

Ковенський апеляційний суд засудив 4 о-соби на півтора до 3-ьох літ в'язниці за кому-

Англійців уже нетерпеливиль конститутційна кріза.

Льондонська преса (прим. „Таймс“ та „Дей-лі Геральд“) вже не скриває деякого знетерпе-ливлення конститутційною крізою, яка за довго проволікається. Вчора відбулися у Льондоні дальші тайні наради; Болдуін радився з коро-лем і його наймолодшим братом, князем Кен-

ністичну пропаганду. Подібні процеси стають щораз то частіші.

У БРАЗИЛІ.

Бразильський президент домагається, що-би палата послів продовжила на дальших 3 мі-сяці стан облоги, даючи змогу поставити під суд особи, арештовані за протидержавну ді-яльність.

Створім матеріальну базу
для освітніх змагань. Складаймо на
„Дар Просвіті“!

Перше — король не має приватного май-на, свої видатки покриває з цивільної листи та з доходів одної з англ. провінцій, князів-ства Корнвалії. Очевидно — на випадок абди-кації цив. листа перейшлаб на нового короля. Едвард VIII. хоче забезпечити собі лише до-ходи з Корнвалії.

Друге — не знати, чи Едвард VIII. міг би затримати титул „князя Корнвалії“, що ділчи-но належить до найстаршого королівського сина. Правдоподібно після абдикації Едвард VIII. мусить зречися прав до Корнвалії для сво-їх потомків. Можливо, що Едвард VIII. затри-має лише титул „князя Ленкестеру“ або „князя Честеру“.

Третє — це правна сторінка абдикації і на-слідства. В історії Англії можна найти лише два прецеденси — зрештою йшло тоді про приму-сову абдикацію. Тепер на думку правників, акт абдикації мусілиб затвердити всі пар-ляменти Англії та доміній.

Спротив одній домінії поважно ускладни-би справу. Слід боятися, що Ірландія видвине-такий спротив зі засадничих мотивів, тому правдоподібно брит. кола переведуть з де Ва-лєрою переговори.

Ірландська проурядова преса ставиться до брит. конститутційної крізи з ре-зервою. Часопис „Ірландський Самостійник“ звертає увагу, що п. Сімсон двічі розвелася і що оба її б. чоловіки живуть, а це вимагає спеціальної уваги з погляду католицької Ір-ландії.

Хто відлетів учора з Льондону до Кани? Загадковий літак, що вилітав учора з Льон-дону, причалив у Марсаль. Всі три пасажирі наймили таксіку і вийшли в невідомому на-прямі. Це правдоподібно представник короля уряду. Летунське товариство, до якого нале-жить літак, заявляє, що йому невідомо, хто чинив літак і ним летів.

ВСІ ЙДЕМО 11. XII. 1936
на

ЖИВУ РЕКЛЯМУ

дитячу ревію українського промислу
у Театрі Різноморностей, год. 5-та попод.
Білету в Союзному Базарі.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА СВ. МИКОЛАЯ
І НА ЯЛИНКУ є премійна вкладкова книжечка
Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20,
на яку крім звичайних відсотків можна одер-
жати ще й нагороду за ошадність у висоті
25—100 зод.

„Нормалізація“ у теорії і практиці.

ПІСЛЯВОЄННА НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА.
ОГЛЯД СПРОБ ПОРОЗУМІННЯ ВІД 1921. ДО
1935. РОКУ. — У ЧОМУ РЕКНІЦЯ ЗАСАДНИ-
ЧОГО ПІДХОДУ УКРАЇНЦІВ ТА ПОЛЯКІВ ДО
СПРАВИ ПОРОЗУМІННЯ?

Залишм на боці роки воєнної розпрати, пригадаймо тільки два історично безспірні фак-ти з того часу: 1) не з української сторони впа-ли слова „тільки дрогою меча“ і 2) всі випадки завішення зброї були використані польською сто-роною виключно для стратегічних цілей. Але — минулася війна і принесла більшу перемогу поль-ській стороні, ніж сама вона могла колинебудь про це мріяти. А проте не минулася проблема польсько-українських взаємин. Не перекреслили її такі доконані факти: дбайливе усування асіх зовнішніх познач самого існування українців у Галичині, скасування двомовних написів на заліз-ничних двірцях і державних та самоуправних бу-динках, заведення нової територіальної назви, штучний адміністративний поділ краю, польоніза-ція всього адміністративного апарату, льокат українських службовиків, (навіть і після того, як вони заявили готовість присягати, головню в ресорті залізниць і почт та в адміністративних установах), повна польонізація університету, скасування краєвої самоуправи, — врешті — кольонізація і осадництво, зведення українського народнього шкільництва майже до зєра, фактич-на ліквідація давньої повітової і громадської самоуправи. Не помогла політика строгої цен-тралізації правління та уніфікації держави, що поволі щораз більше перетворюється у політику тотальності держави (кооперативний закон): не тільки щораз сильніша контрола і нагляд дер-жави над усіми установами й організаціями, але просто підпорядкування всього організа-ного життя державі. Безліч було за останніх 10 літ теорій та практичних спроб „вирішити“ українську проблему у Польщі — і все одно во-на по нинішній день невирішена...

Невирішена вона, не вважаючи і на всі спро-би безпосередньо порозумітися. Тих спроб все-таки було декілька, — минулоріччя не була пер-ша і не явилась як „деус екс махіна“. Отож вар-та пригадати, що у серпні 1921. року була така спроба з польської сторони, за посередництвам п. Ст. Лоєя і о. мітрата Войнаровського: вона розбилася через домагання польської сторони, щоб еміграційний уряд през. Петрушеніча спєр-шу вирієс аської дальшої діяльності та признав польську державність, після чого щойно прий-шлиб мериторичні переговори. Другу у хроно-льогічному порядку спробу порозуміння зробив голова першої Української Парляментарної Ре-презентації (без Галичини), пок. пос. Антін Ва-сильчук: у висліді його розмов з прем'єром ген. Сікорським тодішня УПР голосувала за держав-

Українські Театри І

„АЛЬОЕ“ Українська Хем. Косм. Фабрика
у Львові, вул. Генінга 16, виробляє

Театральні шмінки „АЛЬОЕ“

4 головні приміти:

1. не нияють лиця, бо роблені на кремї АЛЬОЕ“;
2. дешеві, бо економічні в ужитті;
3. великий либір красок, дібраних спеціально до ефектн у вечірньому освітленні;
4. більша величина, ліпша якість і свої.

Тому від нині тільки театр. шмінки „АЛЬОЕ“!

Жадайте у всіх крамницях!

у, опісля з королівським дорадником, синди-ком князівства Корнвалії, міністром внутрішніх справ сером Саймоном і першим лордом ад-міралії сером Гором.

Можна було сподіватися, що
на п'ятигодинній нараді

король з прем'єром, синдиком Корнвалії, при-катним секретарем князя Йорку та королів-ським адвокатом, яка почалася у палаті Фор-Бельведер вчора в 17. годині, полегчить усі справи. Тимчасом тепер не знати, чи справд-ний оголосять якусь постанову. Нині в 11-й год зібрався уряд на нараду.

Кріза затягнулася так довго тому, що с-итуація

абдикація короля насуває низку не легких
ло позначки питаць.

Міській Комунальній Касі Ощадности у Львові, вул. Валова 7 і 9 (власні будинки)

та в її Відділах при вул. Городецькій 60 і Жовківській 75.
в золотих або **ЗОЛОТИХ** в золоті.

В цей спосіб здобудеш відповідні відсотки охорониш перед агубою або крадіжкою і в кожній хвилині можеш диспонувати своїм майном.

Завдяки квотам, здобутим із ощадностейних вкладів, позичила Каса 28,260.000 золотих гіпотечних кредитів, на які вибудовано 655 домів та вірмонтовано 241 доми.

Понад 3,000.000 зол. річно виплачує Каса відсотків своїм вкладникам.
6,300.000 зол. — на резервові фонди Каси.

За вклади і їх відсотки ручить Громада м. Львова цілим своїм майном.

1070 12—2

ним бюджетом, а пос. Підгірський задекларував — як політичну вимогу українців — дезидерат автономії у межах польської держави. Однак уряд п. Сікорського не дотримав ні одної обіцянки, зробленої пос. Антонові Васильчукові. Відомо, що доля закону з 22. вересня 1922. року: про воєвідську автономію та український університет на терені одного з трьох східно-галицьких воєвідств — найдалі до двох років від появи закону... Виконання закону стало „непотрібне“ після постанови Ради Амбасадорів з 15. III. 1923. Той сам аргумент рішив мабуть про те, що в порожній записці українська постанова про зміну засадничої політичної тактики, прийнята на Народному Зїзді 21. V. 1923 (т. зв. автономічна резолюція). Безслідним, мало навіть кому відомим, епізодом було виготовлювання „мінімальної програми“ у національній проблемі за першого міністра внутрішніх справ післятравневого уряду п. Млодзяновського, — на прихильному становищі до справи українського університету провалився теж міністр освіти проф. Суйковський. Пізніші роки принесли повстання і діяльність ОУН та — пацифікацію. Подорожі митр. Шептицького до Варшави підчас „пацифікації“ польська сторона не тільки не скапіталізувала для справи замирення, але використала для ще більшого приниження українців. Аж у січні 1931. року була знову офіційна спроба безпосередніх розмов, зв'язана з іменами М. Галушинського і Т. Голувка — обох сьогодні вже неживих. І та спроба не вдалася через польську вимогу, яка ждала спершу українського покавання, після чого шойно мали прийти незасовані реформи: спершу завернути скаргу з Женеві на „пацифікацію“ та оголосити заяву лояльності, після чого шойно прийшли би територічні переговори. Але взаємини польсько-українські не кращали. Нічого не допомогла тут і нова конституція, що перекреслювала автономічні устроєві тенденції, ані нова виборча ординація, яка справу аського парламентарного представництва узалежнила фактично від адміністративних чинників.

Польсько-українські взаємини ставали щораз гірші, так, що і в польському таборі почали щораз частіше лунати голоси, що така ситуація для інтересів держави на довшу мету нестерпна. Білих кружів у польській публіцистиці, що вказували українську національну рацію з польською державною рацією ставало щораз більше. Правда, промова голови УПР д-ра Дмитра Левицького з дня 6. лютого 1935., в якій він з усіма точками над „і“ казав про спільну платформу співпраці, — широку платформу спільної історичної місії на Сході Європи, — та промова зустріла яскраво негативну відповідь уряду (куліси саме такого тодішнього становища уряду сьогодні вже відомі). А проте права не змінилась: для українців вона означала стару дилему „Польща чи Росія“, позначену з аксіомним обов'язком боронити своїх національних справ у Польщі, — для Польщі польсько-українське порозуміння було і справою внутрішньої державної консолідації і питанням, як тримати усунути вічну загрозу, що її творить геополітична ситуація держави: з заходу сусідство могутньої імперіалістичної Німеччини, зі Сходу сусідство могутньої імперіалістичної „єдиної невідомої“ Росії. Якими мотивами кермувавсь польський уряд на весну 1935. р.: чи тими далекими існуючими у широкій історичній перспективі, чи мотивами внутрішньої політики, що казала розв'язати одну з найважливіших внутрішніх проблем, якою від початку існування Польщі була національна проблема, чи може тільки огляди чисто тактичні, з уваги на вибори, бойкотовані всіма польськими політ. партіями, — чи може тими мотивами етики „людської справедливості“, про яку казав свого часу Йосиф Пілсудський, — це річ другорядна: сутньою річю є те, що весною минулого року мала місце остання в історичній черзі спроба офіційного польсько-українського порозуміння, яка прийняла назву і підтою назвою перейде до історії польсько-українських взаємин — „нормалізація“.

І з цією теперішньою нормалізацією пов'язується історія всіх дотеперішніх, коротко вище перелічених спроб українсько-польського по-

розуміння: українська сторона підходить до такого порозуміння, як до можливості стати рівноправним громадянським чинником, польська сторона — як до можливості ліквідувати українство, як політичний чинник. Українська сторона вряже з нормалізацією (і в'язала з усіма дотеперішніми „нормалізаціями“) питання дійсної, не паперової реалізації своїх громадянських прав при збереженні свого значіння, як окрема національно-політична особовість, польська сторона вважала і вважає нормалізацію як засіб позбавити українців саме їх питомої політичної ваги.

Конкретно: українці завжди сподівались, що з моментом „угоди“ відстануть у Польщі більше значіння, що зросте не тільки їхній матеріальний і духовний стан посідання, але що взагалі стануть на тій території, де творять етнічну більшість, співгосподарями та через те й на хід усіх державних справ матимуть якийсь більший вплив, як етнічний колектив, як сильний організований гурт громадян, що являють і славно, стають до лояльної співпраці. Тимчасом поль-

ВІДОМА ХРИСТІАНСЬКА ФІРМА

„ВІЮ“

поручає

париську біжутерію і шкряні вироб и
Львів, ул. Кілінського 2.

ська сторона робила (і робить) усе, щоб ролю українців обмежити щонайвище до ролі якоїсь одної проурядової політичної партії, яка в умовах існуючої системи повинна би перетворитись у партію послушну та адорацій.

Той бігуноворіжний підхід до тої самої справи видний навіть на зовнішньо-декларативних проявах. І так, українці оголосили урбі ет орбі на міжнародному форумі, користаючи з минулорічного конгресу національностей у Женеві, що беруть участь у виборах, маючи деякі вигляди на безпосереднє порозуміння. У варшавському соймі склали у вступній промові на генеральній бюджетній дискусії заяву лояльності супроти держави, заявили своє довіря до президії ради міністрів, голосували за державним бюджетом, голосували за надзвичайними повноваженнями для двох чергових польських урядів, проголосили відому заяву у справі польської армії, не тільки підтримуючи пропозиції військовий бюджет, але й проголосуючи засаду, що сильна польська армія стоїть в українському інтересі. Колиб таке становище було тільки „на показ“ на варшавському терені, колиб це була тільки тактика УПР, то можна булоб казати про дволичну гру. Але ні: президія УНДО видала була чейже до українських виборців поклик, щоб вони голосували на двох перших кандидатів, себто — і на кандидата польського, щоб своїми голосами вибирали польськ. посла. Цю заяву і кожний із вище наведених актів відповідальні діячі політичного проводу широко мотивували у національній пресі. Від того часу по згинувший день перевели сотки віч і нарад у цілому краю, в якому повторювали всі аргументи, що кажуть станути саме на такому становищі. І самі вибори перейшли спокійно, і всі наведені маніфестаційні українські політичні акти не стрінули ніодного голосного і яскравого спротиву в українському громадянстві, — велика більшість українського громадянства дисципліновано підтримувала своїх провідників. Шож на це польська сторона?

Передусім польська офіційна сторона у відповідь на цілу низку українських декларативних актів не оголосила прилюдно ані одної заяви, в якій булоб перед власним і українським громадянством та перед зовнішнім світом моральне зобов'язання усунути аномалію — фактичного поділу громадян на дві класи. Короткі, дуже загальнікові і незначе мимоходом вставлені звороти у промовах пп. Косцялковського і Рачкевича — не мали характеру зобов'язуючих декларацій. Позатим відбувся у львівському воєвідстві великий раєт з участю міністра, який провадив з українцями живі роз-

мови. Відбулася теж ціла низка кабінетних нарад. Але про зміст тих розмов широкое українське ані польське громадянство нічого не знає. Колиж додамо, що не було ніодного об'явлення до повітової та воєвідської адміністрації, ані з нап'ямними нової національної характеру — і урядові чинники ні польське громадянство не вважало себе зобов'язаним залезти чи приреченнями, про які чули лише кабінетні стіни — дискретні українські парламентарі. Не пома, що щось змінилось, — не бачучи й маніфестаційних конкретних актів зміни національної політики.

Чи справді нічого не змінилось? Пригадують спокійно і річево всім змінам.

У вторинній передовій статті траплявся друкарська помилка, яка зрештою відразу кидається в очі в реченні, в якому була мова про епімету року, що відіграло гасло „ліра у власні сили“, хоча воно вийшло „1223/25 року“, замість „1923/25 року“.

По смерті Василя Стефаника.

На адресу Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові прислали дашче виконані спочуття з приводу смерті Василя Стефаника: Головна Управа Рідної Школи, Т-во „Літер“ і Т-во „Сільський Господар“.

СПОКІЙ ПЕРЕД БУРЕЮ НА ІСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

Нац. літаки бомбардували кілька латинських майданів — зрештою на усіх фронтах спокійно. Нац. радіостанція в Тенеріфі повідомля, що цей спокій заповідає

недалекий генеральний наступ.

На відтинку Поцуелє нац. війська переміли дуже важке перегруповування: зістрілено і червоні літаки.

У пров. Гвадалахара зістрілено літак французької амбасаді у Мадриді. Усі пасажирі, і саме кореспонденти Азаса і „Парі Сувр“, претставник „Червоного Хреста“ і планка Емі, релені. Пілоти і друга пасажирка вийшли живо.

17 ОСІБ ЗГІНУЛО У ЛЕТ. КАТАСТРОФІ

ЛЬОНДОН, 9. XII. ПАТ. У місцевості Геллі біля Кройдену розбився великий пасажирський літак, що належав до „Роял Дач Ейрлайн“. Він летів до Амстердаму. 14 пасажирів і 3 членів залоги згинули на місці.

ТУРЕЦЬКО-ФРАНЦУСЬКИЙ КОНФЛІКТ ПЕРЕД ЛІГОЮ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 9. 12. ПАТ. Міністер закордонних справ Туреччини Рушді Арас звернувся ні рано телеграфічно до секретаріату Ліги Націй з домаганням вписати на чергу нарад звичайної сесії Ради Ліги Націй справу французько-турецького конфлікту за Александретту. Турецький міністер приїжджає до Женев 14. ц. м.

„ЗОРЯ“ ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

О. ЛЕВИЦЬКА І СІЗ

у Львові, вул. Кордецького 38.

Тел. 260-04. ПКО 303.881.

поручає власні виробы найкращої якості:

ПАСТУ до взуття „Елегант“ тери. і воск. у всіх

красках

ПАСТУ до взуття „Елегант“ локс, в тубах у всіх

красках

ПАСТУ до підлог „Французька маса“ (фроттеж

ючу і фарбуючу)

ВІСК до підлог — СІНКУ до білизни помазку і

корону — ШВАРН до чобіт — ВАСЕЛІНУ до

шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевський черв.

і білу — МУХОЛАПКИ.

2732 15-1

ПРЕМ. ПРОТА УСТУПАЄ?

ТОКІО, 9. 12. ПАТ. Японська преса пише, що між кабінетом і державною радою доходить до щораз то більшого непорозуміння. Кружляють поголоски, що уступить прем. Г. Крүзляють поголоски, що уступить прем. Г. Урота і міністер закордонних справ Аріта. Урядові кола заперечують цим поголоскам і запевняють, що уряд не має наміру згодувати димісії.

НОВИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕСОВИЙ ЗАКОН УХВАЛЕНИЙ.

Французька палата послів ухвалила 359-ма голосами проти 193-ох зміну пресового закону з 1881. р.

ГІРКІ СЛОВА.

ЯК ПИШЕ ПРО ФРАНЦІЮ ПРОВІДНИЙ ЧЕСЬКИЙ ЧАСОПИС.
(ВІД ВЛАСНОГО КОРЕСПОНДЕНТА.)

Прага, грудень 1936.

Гіркі слова на адресу Франції приніс перед кількома днями прасський „Венков“. Вони тим гірші, що пише їх неабиякий собі часопис, а орган найсильнішої чехословацької політичної партії, ще й до того партії, до якої належить і теперішній чехословацький прем'єр-міністр д-р М. Годжа і військовий міністр Махнік. Коли читати ці слова, а рівночасно пригадати собі нещодавню гостру кампанію за ревізією дотеперішніх напрямків закордонної політики ЧСР саме на сторінках того самого „Венкова“ (про неї ми у свій час реферували), кампанію, в якій звертали увагу на досить проблематичну вартість союзу з Францією під оглядом військової допомоги на випадок війни, то слова ці набирають ще особливого значіння. І сам таки „Венков“ відчуває гостроту цих слів, бо не даром на самому вступі так і каже, що „нередко пише ці слова“, але „огляд на добро народу вимагає, щоб йому говорили правду (!)“. І далі: „Франція є нашим союзником і ми хочемо, щоб вона і надалі ним залишилась, але дійсний і здоровий союз вимагає правди. Тимто не хочемо ані підхліблювати, ані нічого скреслювати, бо не хочемо обманювати ані себе, ані свого союзника. Внутрішня сила Франції ослаблена. Вона переживає політичну невроту і в неї панує почуття непевності. Вона не знає свого „завтра“, бо не має тривкого „нині“ (!)“. А ось вам дальший зміст цієї замітної і багатомовної статті, написаної після такого широкого вступу:

В цих днях минає шість місяців від часу, як існує уряд Блюма. А його білянс? Підвищення зарплати платні, заведення платних відпусток робітників і сорокгодинний робочий тиждень. Зовсім вистачили на те, щоб французький промисл утратив можливість вивозу. Дорожнеча зросла так, — що звичка платень дуже вже скоро втратила своє значіння. Колиж не повелось з державною позицією і коли з Франції почало втікати золото, прийшла девальюація. Надвишка, яку принесла девальюація, теж вже, здається, вичерпується. Загальний індекс вже при кінці вересня скочив з 469 на 504. Хліб від квітня подорожів на 60 сант. за 1 кг. Індекс харчових продуктів у жовтні ц. р. дійшов до 516 в порівнянні до 434 у жовтні 1935. р. Мануфактура за один рік підскочила з 57.4 на 73.8. Вугілля і залізо дорожчали середньо на 25 проц. Торговельний білянс за цей рік пасивний на 7 мільярдів франків, себто на 2 1/2 мільярд. більше, ніж попереднього року в тому самому часі. І кількість безробітних зросла. За десять щогорічних місяців держава вибрала на 223 міль. франків податків менше, ніж за такий самий час у минулому році.

а на 648 міль. фр. менше, як передбачав державний бюджет. На овиді господарського життя Франції зарисовуються нові великі страйки. Комуністи агітують і стараються витворити побіч легальної влади, владу маси. А найгірше в цьому є те, що цією своєю безоглядною агітацією підривають силу Франції, що не дбають про завтра, а лише про здійснення своїх гасел. Недаром упали недавно грізні слова від французької правниці, що якби у Франції не було комунізму, то Німеччина мусіла б його тут створити.

І саме тоді, коли внутрішня сила Франції паде, Німеччина під кожним оглядом зростає. День 7. березня 1936 р. це переломний день у закордонній політиці Франції. До того часу Франція вела перед. Шлях до всіх столиць Європи вів через Париж. Але вже в той момент, коли Франція після вмашерування німецьких військ до Надрені замість енергійного військового виступу вибрала льондонську конференцію, почався занепад її великодержавної позиції в Європі. А рівночасно з цим уже від того самого моменту починається величезна активність німецької дипломатії. Поїздки Шаха, австрійсько-німецький договір, договір з Італією, роль Німеччини в еспанській справі — це наявні докази цієї активності. Усе, на що Франція спирала свою політику, відступає на другий план. Внутрішнє ослаблення, комуністична демагогія, брак сильної руки, а головне недовіда відваги повної відповідальності — все те стає для Франції страшною загрозою втрати її великодержавної позиції в Європі. Ця загроза є тим більша, чим могутніше зростає сила Німеччини. Не треба забувати, що нині має Німеччина ще й мільонову армію.

А кінчить ці свої гіркі та такі замітні слова „Венков“ так:

„Чехословацька є союзником Франції, а тому, як союзник, мусить бачити і знати, що там діється. В інтересі Чехословацької є сильна Франція. Є теж в інтересі європейської рівноваги, щоб Франція знову станула в Європі на своєму місці. Її союзники і надалі залишаться їй вірні, ба, що більше — вони навіть бажають разом з нею скріпити свій фронт. Доказом цього Польща, але Франція мусить теж розуміти цих своїх союзників(!)“.

М—н.

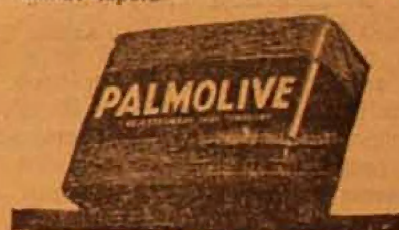
ФЛЯМАНДСЬКЕ ОБЕДНАННЯ.

Флямандська католицька партія і флямандська національна фракція, які до тепер себе поборювали, дійшли до взаємного порозуміння і правдоподібно получатся в одну партію.

ЧОМУ МЕНЕ НЕ ЛЮБЛЯТЬ?

Кожна жінка може збільшити свій шар, вживаючи косметичного засобу Пальмолів. Рано і ввечір масуйте лице, шия і рамена багатою піною Пальмолів. Сполоскайте її наперед теплою, а потім холодною водою, нічого більше. Мило Пальмолів, завдяки масляному олійковому, вжитому до його виробу, вживає шкіру і надає їй молодечої свіжості. Ваша цера, Пані, буде визначатись незрівняним шаром.

Ширіть наш часопис!

ПІДЕ МОПАСАН.

Серед ланів.

Дві хатки стояли на підніжжю горба, недалеко від купелевого містечка. Двоє селян важко працювали на неродючій землі, щоб прогодувати свої діти. В кожній господарстві дітей було по четверо. Перед двома сусідніми дверима малі бігали з ранку до вечора. Двом старшим було по шість років, а двом меншеньким — близько п'ятинадцяти місяців; шлюби, а за ними і народили відбувалися майже одночасно в обох хатах.

Матері не легко розпізнавали свої діти серед гурту, а батьки так і зовсім їх переплутували. Бісім імен танцювало їм у головах, і коли треба було гукнути одного, чоловіки часто називали і трое імен, поки натрапляли на потрібне.

Коли йти від купелевого містечка Рольпор, то в першій хаті жили Тюваші, в яких було три дочки й один син, а в другій містились Валени, що мали одну дочку і трьох синів.

Все це таксьж живилось юшкою, картоплею та чистим повітрям. В сьомій годині ранку, опівдні та в шостій годині вечора господарні скликали дітей, щоб дати їм їсти, як гуски скликають своїх гусят. Діти сідали за де; еляний стіл, що зморщився за п'ятдесят років користування, старші з початку, менші на кінці. Рот останньої дитини був нарівні з дошкою. Перед ними ставили миски з хлібом, розмоченим у юшці, де плавала картопля, пів капуста, і три цибулини. Увесь гурт їв, поки не заспокоював голоду. Мати годувала малого. Коли в

неділю траплялось трохи мяса з буряками, це було ціле свято, і встаючи від обіду, батько казав: „Я з охотою їв би так щодня“.

Пополудні одного серпневого дня легенька коляса раптом спинилась перед двома хатинами. Правила нею молода жінка, яка сказала чоловікові, що сидів поруч:

— Ах, подивись, Аврі, на цю купу дітей! Як вони гарненькі, риючись отак у поросі!

Чоловік не відповів, звикши до того захоплення, в якому був сум, а може і докір йому.

Молода жінка говорила далі:

— Ні, я таки мушу їх поцілувати! Ах, як би я хотіла мати одного, онотого манесенького!

Вона вистрибула з коляси і підбігши до дівчати, схопила на руки одне з малих, саме Тюваша. Вона стала палко цілувати його за мурзані щічки, білі кучеряві волосатки, запорошені землею, рученятка, якими він відбивався від обіймів.

Потім вона сіла в коляску і відїхала.

А на другий тиждень вона до них вернулася, сіла з ними на землю, малого посадила на коліна і стала напихати тістечками, частуючи цю дівчинку теж інших. Вона бавилась з ними, як дівчинка, а чоловік терпляче чекав, сидючи в елегантній колясі.

Вона приїхала ще раз, познайомилась з батьками, стала приїжджати щодня з повними кишеними солодощів і добух грошей.

Звали її пані Аної Д'Рюбер.

Приїхавши одного ранку, її чоловік зійшов разом з нею і не спинючись білі дівчати, що добра вже її знала, вони увійшли в селянську хату.

Селяни саме рубали дрова; вони випростувались, дуже здивовані, і подавши гостям стільці, чекали мовчки. Молода жінка почала переривчастим, тремтячим голосом:

— Люди добрі, я прийшла до вас тому, що я хочу... Я хочу забрати до себе вашого... вашого малого хлопчика...

Остовпівши і нічого не розуміючи, селяни нічого не відповідали.

Вона передихнула і говорила далі:

— У нас немає дітей, нас тільки двоє, чоловік та я. Ми його добре доглядатимемо... Чи ви згодні?

Селянка почала розуміти. Вона спитала:

— Ви хочете взяти в нас Шарльо? Ах, ні, ні! Тоді вмішався Дюбер.

— Дружина моя розказала неясно. Ми хочемо взяти його за сина; але він приїжджатиме до вас. Якщо все буде добре, а ми гадаємо, що буде, тоді йому залишиться після нас спадщина. Колиж випадково, у нас будуть діти, йому придімо частку нарівні з ними. А коли він не спричинить нам турбот, ми йому дамо, після його повноліття, двадцять тисяч франків, які зразу покладемо на його імя в нашого нотаря. Але ми не забули і за вас: до самої смерті, ви будете діставати по сто франків щомісяця. Зрозуміло?

Селянка обурено підвелась:

— Ви хочете, щоб ми продали Шарльо? Е, ні, про такі речі треба найперш питати в матері, он як! Ах, ні, ні! Це ж мерзота!

Чоловік, суворий і задуманий, не говорив нічого, але потягнув жінці головою.

Пані Дюбер збентежено запалакла і повернувшись до чоловіка, лепетала голосом, повним

З польської та української преси.

Кінець кар'єри п. Певного.

„Бюлетень П.У.“ з 6-го грудня ц. р. ч. 49. містить статтю п. м. „Кінець певної кар'єри“, присвячену особі П. Певного та взагалі питання „півніщини“. Автор, підписаний ініціалами С. Г., подає коротеньку історію кар'єри Певного (видно автор не знає П з усіма подробицями, промовчує напр., що П. Певний був адміністратором російської „За Свободу“ у Варшаві та не агадує нічого про кулісні постанови „Української Ниви“ у Варшаві), — кінчаючи комунікатом ВУО про виключення Певного з рядів цієї організації. Для нас цікаві політичні висновки автора:

„Упадок П. Певного знаменує безперечно поважні політичні перемиї в поміркованому українському таборі на Волині, бо — слушно чи ні — але з іменем П. Певного у прикладній опії Волині вивалася дотеперішня специфічна політична тактика... Еаолуція, яку переходить тепер український поміркований табор на Волині, зорганізований у ВУО, дає найкращий доказ крижкості підстав всякої „робленої“ угоди. Історія того роду „угоди“ на тлі польсько-українських відносин у відродженій Польщі аж надто виразно кажує на недоцільність таких ходів. Подібно, як з Певним, виглядала справа з Яковим і У. Н. С. (Український Народний Союз) Даниловича та з о. Ізюковим у південно-східних воєводствах, а з Оскілом на терені

б. російської займашини. Тим усім спробам „угоди“ бракувало органічної підстави і важкого, перспективного підходу до справи в усіх її ширині. Тому і кандидати на провідників подібних „угод“ завжди не виявлялися з ролі, коли річ іде про політичні овиди...

„Річ іде про те, щоб „угода“ впливала обосторонньо з переконання про власні національні інтереси, а не була лише якимось викрутком. Нормалізації польсько-українських відносин, річ дуже трудна, не зуміють перевести з обох сторін прикладної величини і люди, що змагають до власних цілей, або політично беззартні. Бо скорше чи пізніше мога їм посковзнеться. Тому мусить бути інший підхід при пошукуванні доріг до нормалізації польсько-українських відносин, інших людей слід брати під увагу, коли мова йде про реалізацію великого діла...”

В дальшому автор з жалем стверджує, що ті правди ще не всім відомі та що люди, які ставляться навіть критично до волинської дійсності, — оперують критеріями зперед кількох місяців („Кур'єр Порини“). Автор кінчить свої цілком правильні уваги висновком, що чим швидше щезнуть „псевдоугоди і псевдопримирення“, тим краще для справжньої нормалізації національних відносин.

„Українська Нива“ та „Волинь“ про „Півніщину“.

„Українська Нива“ з 6-го ц. м. підхопила замітку „Діла“ під її адресою, що краще відповідала по суті закидів, ніж ставати на котурни мовалізаторів, признає нам слушність, але — знову робить зовсім що інше. Бо в цілком нелюдяний спосіб, відомий у публіцистиці під дуже поганю назвою, викоплює одно речення зі статті „Діла“ з ч. 266 з 25 м. м., те речення зовсім фальшиво інтерпретує і — робить висновки. У „Ділі“ дотичний уступ виглядав в той спосіб:

„...Б голоси на Волині, які вказують певним, що коли вони справді хочуть добра для української національної справи, то повинні розв'язати ВУО, звільнити Рілі Хати, вивести посольських мандатів, припинити видавання „Української Ниви“. Цілком погоджуємося з редакцією останньої, що це — програма негативна, нереальна й не до виконання („У. Н.“, ч. 3). Бо — перше — реалізування її лежить у межах можливості

проводу, а друге, — колиб останній узався за її реалізацію, то почув би: „Дякуємо, більше вас не потребуємо, маємо осіб здібніших від вас“, і на його місці з'явилися нові особи. Отже програма справді нереальна...” „Українська Нива“ ось що зробила з того уступу:

„Не можемо рівнож уважати за „мериторичне“ бажання „Діла“, щоб волинські послані аложили мандати, щоб добровільно розв'язали ВУО, укр. клуби й інші назві організації або „щоб усі піддалися під високу руку галицького проводу...”

Питаємо ш. редактора „У. Ниви“: чи це гарно і слушно в такий спосіб „упрощувати“ собі полеміку, — якої зрештою йому зовсім не нахилуємо? І коли „У. Нива“ покакується на низку своїх статей, як матеріал до дискусії на ґрунті ріжних ідей, то й ми з свого боку задитуємо: чи й у „Ділі“ нема такого самого матеріалу і чи задана вище остання стаття „Діла“ не дає пригоди до поважної відповіді, якщо булаб до цього добра воля?

Вже „Волинь“ пристойніше поводить при реферуванні статтей „Діла“, бо деякі уступи зі згаданої статті „Діла“ з 25 м. м. наводять цілістю. Інша річ, що „Волинь“ робить дві кардинальні помилки: перш усього сам уже наголовок „Оферта УНДО“ при реферуванні статті „Діла“ наскрізь фальшивий, — і під формальним і мериторичним оглядом. Пора вже польській пресі навчитися, що „Діло“ у своїх статтях не робить ніколи нікому ніяких політичних оферт, не будучи до цього компетентним. Так само ви-

сновак „Волині“ однаково фальшивий і примітивний, що висновок „У. Ниви“: річ не йде про те, щоб ВУО „звільнило український проводу“. Річ не у якихось престижних „мандатів“, ані тим більше — у перхощих „титулах“ Львова. Про сутні ріжний була у нас мова неоднократно, м. і. при дискусії про можливість злуки обох посольських клубів. На ті сутні ріжні натікає і цитований угорі „Бюлетень“ ображуватись назвою „Півніщина“: чи дійсно асі політична система на Волині не вивалася Петро Певного? Чи „півніщина“ не стала синонімом цілої системи. Можна радіти, що якісь редактори „У. Ниви“ відкриваються від того синоніму, але ми волині би разше дозволі, що змінилася українська політична система. Якщо „У. Нива“ „не знає“, у чому та система полягає, — ми радо це при найближчій нагоді — ще один раз пригадаємо...

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ,
ЩО ОГолошуються в УКРАЇНСЬКІЙ
ПРЕСІ.

Гігієнічний куток.

ЩО НЕ ЗАШКОДИТЬ КОЖНОМУ ЗНАТИ?

Всі культурні краї присвячують велику увагу гігієні молоді. Передовсім у всіх більших містах добувають про те, щоб мешканці, і то не тільки діти, але й старші, споживали тільки пастеризоване молоко. Процес пастеризації полягає на тому, що при допомозі спеціального машинного урядження підігрівають молоко до 80—85° Ц. впродовж 15 хвилин, а відтак негайно охолоджують його до 10° Ц. Завдяки цьому знищують всі хвороботворні бактерії, а ріжчасно не знищують відживної вартості молока, як не впр. діється, коли молоко перепарюють.

Про користі пастеризації переконує нас багата статистична матеріал про смерність і хвороби дітей. Так нап. у Франції внаслідок ще 1929 р. — 24,5% дітей, а 1935 — спадів смертності на 8,6 на 100.000 мешканців. У тім великій спад смертності, як зазначають фахові коментатори, величезну роль відіграло поширення споживання тільки пастеризованого молока. Подібні числа з подібними коментарями знаходимо в статистиці міст Америки і Зах. Європи.

На жаль, не у всіх краях подібному великому зрозумінню великої ваги споживання пастеризованого молока для здоров'я не тільки дітей, але й цілої суспільності. Це можна сказати і про наші землі. Що правда, трохи проблиски вже помітні й у нас. Як впр. відомо, Маслосою постигає у Львові, Станіславові. Стрию для якого населення пастеризоване молоко. Та це ще за мило. Треба тільки побажати, щоб та зміна знайшла такий відгук і зрозуміння, як це в Америці чи інших краях Зах. Європи. Безперечно на це треба би зужити чимало ще смерті і пропагандистських засобів, але тільки того — а саме піднесення стану здоров'я нашої дитини, юнака і старшого громадянства, дійсно варто того.

Лікар.

Оцінка журі „Вечора Народної ноші“.

Організатори „Вечора народної ноші“ покликали журі, до якого входили: М. Бутоня, М. Голубень, І. Гургузіана, Ф. Колесса і Я. Музюкова, яке мало за завдання вирішити найкращі стрі. Високий рівень усіх костюмів пробив не завдання дуже важким, хвилинами неможливим. Стрі ріжних між собою не красою, тільки формами, орнаментом і багатством прикрас. Щоб усе ж сповити свій обов'язок, журі вибрало в першу чергу на особливе вирішення 16 костюмів в тим, що усіх їх поставило на рівному місці. Порядок, в якому вони зазвані, не кажує нічого на їх першенстві. Павлишська, повіт Доліна, село Іземля. Навасос, пов. Кічмань, с. Суховерхів. Скодолов-Войтукова, пов. Станіславів, с. Ямичів. Мельниківна, пов. Коломия, с. Випоград. Васінукова, Підляшська, пов. Володава, с. Желізна. Олександрівна, Підляшська, пов. Володава, с. Грабівка. І. Вонковська, Підляшська, пов. Володава, с. Матішівка. Сидорович, пов. Ярослав, с. Сурохів. Лукашівська, Ярославська. Кордюкова, Волинська, Ковальшівна. Кононенко, Волинська, пов. Костопільський, с. Антопівка. Лебачевська, Волинська, Костопільська, Поканська. Волинська, с. Ямова Доліна, Рожанковська, Волинська, Костопільська. Володарова, с. Печеніжин. Нецайла. Ра-

шівна. Вербівська у другу чергу односторонні костюми: М. Чижиківна-Хомікова, пов. Турка, село Борина. Нічипорівна, пов. Старий Самбір, с. Жуток. О. Чижиківна і Вільчівська, Ст. Самбір, с. Писка. Мудрик і Д. Шуховичівна, пов. Ліска, Геморська, пов. Ратинь, с. Чесники. Дашкевичівна, пов. Заліщики, с. Ворзулиць. Добринський, пов. Борина, с. Вільчівка. Гурдинська і Юрієва, пов. Стрий, с. Казко. Вонковська, Моніболичівна і Падухівна, Тернопільська, село Гордишів. Варанецька, повіт Старий Самбір, село Мистковичі. Ракова, Старий Самбір. М. Рабичівна, Старий Самбір. К. Терлецька, О. Терлецька і Стрелецька, пов. Коломия, с. Товматів, О. Павловська, Ігорденка, С. Чижиківна, п. Бучач, с. Олександрів. В. Бучковська з дояркою, п. Вільчівка, містечко Малава. Литвин, п. Золочів, с. Захочарів.

Зокрема виріжена група гуцулів з Косова і гутла бовіла в Польщі!

Статтю з оцінкою цілого вечора, пора з Я. Музюкова помістимо завтра на Жіночій Сторінці.

сліз, як дитина, що її примхи завжди задовольняються:

— Вони не хотять, Амі! вони не хотять!

Вони спробували востаннє:

— Але ж, люди добрі, подумайте про долю вашої дитини, про її шастя, про...

Розгнівана селянка перебила їх на слові:

— Ми вже все бачили, чули й розуміли...

Діть собі звідси і щоб я вас тут більш не бачила. Де це дозволено, отак забирати дітей?

Вийшовши, пані Дюбер побачила, що є ще й другий маленький. Вона запитала крізь слези, з упертістю жінки свавільної і пещеної, що не любить чекати.

— А ця друга дитина не ваша?

Тюваш відповів:

— Ні, це наших сусідів. Ви можете зайти до них, коли хочете.

З хати жінка роздратовано кликнула його і він вернувся.

Валери сиділи за столом і повільно їли шматочки хліба, скупенько накидані разом із крихітками сиру в тарілки, що стояли по одній на двох.

Пан Дюбер знову почав свої пропозиції, але з більшою владністю, обережністю та лукавством.

Селяни захитали головами, відмовляючи, але почувши про сто франків щомісяця, вони переглянулись, вагаючись, запитуючи один одного очима.

Вони довго мовчали, змучені, не зважаючи ні на що. Нарешті жінка спитала:

— Що ж скажеш, чоловіче?

Він сказав сентенційно:

— Та що ж, сорому в цьому немає.

(Докінчення буде).

3 ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Про морську хворобу.

З огляду на поширені тепер дешеві прогулки морем, в яких і наші люди беруть участь, не від речі буде згадати про морську хворобу, яка так часто мучить бідних подорожників. Її вона дуже популярна, бо мало хто її опирається. Навіть вона переважно людей молодих і в силі віку. Менше схильні до неї старці, яких відрізняють механізми працюють слабо; також мало шкоди їй немовлятам та маленьким дітям, які не мають ще дозрілої центральної нервової системи. Її виробленого змислу простору. Придаючи підпористі супроти неї важко, бо западають на неї і люди, що частіше їздять морем, часом і старі „морські вовки“.

Деякі люди скоріше на неї западають. Надають сюди подорожні з хворобами кишків, шлунка та анемією.

Ця недуга може виступити зараз по перших рухах корабля, або щойно під час сильнішого його коливання, нпр. під час морської бурі.

Вона починається невиразним погіршенням самопочуття. Подорожний почувається погано, відчуває пропасницю, стискання і памороки. Потім ноги стають тяжкі і угинаються. Подорожний мусить поклати корабельного хлопця, щоб той приніс йому крісло і шкляночку „мощного“ вина. Подорожний не хоче нічого чути про їжу, а навіть не може слухати дзвінка на обід. А вже нехай Бог боронить, щоб він пішов до каюти, бо вид повного неба і розколюваних хвиль пригнічує сумні прояви хвороби. А вже як хорий побачить як сусід вертає поживу, або корабельного хлопця зі сплювачкою, тоді не має сили стриматися. Нападають його сильні шлункові корчі і виступає сильна блювота, звичайно в напрямку вітру. Хорому тоді все байдужнє — не дає за естетику і чи може забрукати оточення. Блювота триває далі, навіть при порожньому шлунку і дуже виснажує подорожнього. Врешті при чужій допомозі дістається до кабіни, де, зовсім розбитий, відпочиває.

Багато хорих відчуває велику тугу за суходолом, а принаймні бажав звільнитися чим скоріше від рухів корабля, навіть хоч би він мав розбитися.

Цікаве, що хвороба моментально кінчиться, як лиш хорий подорожник поставить ногу на сушу землю.

Всі хворобові ознаки зникають, залишається лиш на кілька днів прикрий спомин, що відбирає апетит.

Причиною цієї малоприємної для подорожних корабельної недуги є брак звички до рухів корабля. Часом буває, що сам страх перед морською недугою викликає її вже в пристані, поки ще подорожний сів на корабель (це переважно у жінок).

Рухи корабля, які є причиною хвороби, є складні. Їх вони властиво комбінацією кількох рухів. І так маємо тут рух цілого корабля догори і вниз при повстанні і опаді морської хвилі, — далі інше положення носа корабля, інше його зад (ніс корабля вгорі, задня частина вдолі), — врешті коливання корабля на боки під впливом ударів бічних хвиль об стіни корабля.

Тому не диво, що бідному подорожньому, якого корабель так „ніжно“ колиє на всі боки, наспраду життя немиле.

Якже остерегтися перед морською недугою? Отже ліпше їхати великими кораблями, бо на них морські хвилі мають менший вплив, — ліпше займати місце на середній частині корабля, ніж зпереду, або ззаду, бо тут сильніше відчуваємо рухи корабля. Вкінці треба тримати означену дієту, вистерігатися переїдання. — а вживати багато руху.

Одначе ті страшні образи не повинні лякати нікого перед морськими подорожжями чи прогулками; навпаки кожний повинен мати амбіцію, щоб якнайскорше стати „морським вовком“, якого ніяка морська недуга не чіпається.

Богдан Галібей.

Спеціально французька преса позва оголошені усіх знахорів, що подають нові „чудові“ способи лічення. Найновішим модним „тріком“ французьких знахорів це т. зв. „симпатикотерапія“. Вони „розпізнають“, а саме лікують всі недуги, утискаючи певні закінчення на перегородці носа. Підраховують, що найліпше француз за три останні роки переліли яких 50 мільйонів фр. до кишень „симпатикотерапевтів“.

Знову у Злучених Державах П. А. нараховують тепер 36.150 знахорів. Вони зовсім не відчувають кризи, бо згортають річно яких 125 міль. доларів доходу.

ТРАГЕДІЯ ГІРНИКІВ.

Ціла Америка з обуренням говорить про скандальну будову тунелю Голей Брідж у стейті Вірджинія. Там перевірили тунель крізь кремініні скали. Тунель вертіли на сухо і без відповідної вентиляції, наслідком чого робітники перебуваючи заодно в кремініному пилі, попали у тяжкої недуги. І так 476 робітників умерло на креміне западіння легень, а 1500 утратило раз на все здоров'я. Як бачимо, велетенський процент робітників (на всіх 4.948) заплатив важко за недбайливість проводу. Родина померлих робітників і недужі внесли скарги, домагаючись відшкодування і в короткім часі їм мають признати високу ренту.

НОВИЙ СКАРБ НАШОЇ ЗЕМЛІ.

Коло самого міста Ліська викрито 6 джерел з лікувально-мінеральними водами. Джерела лежать на терені міста Ліська, яке думає їх вигорювати. Думають, що з огляду на велику лікувальну силу цих джерел, Лісько стане часом визначним купелево-лікувальним місцем.

НАЙМЕНШІ ГРОМАДЯНИ НІМЕЧЧИНИ.

Статистика виказує, що в 1935 р. народилось в Німеччині 1,299.000 дітей, з цього 1,265.000 живих, 34.000 неживих.

БОРІТЬБА З ВЕНЕРОЮ.

Санітарна влада в Польщі виповіла війну венеричним недугам, які по війні незвичайно поширилися. І так в 1935 р. на терені Польщі вивувало службу 175 противенеричних порадень, які обслуговували приблизно 31.000 осіб.

ЛОСОСІ МАНДРУЮТЬ З КОМФОРТОМ.

Ці цінні риби залюбки запливають у ріку Колумбія, щоб там зложити свою ікру. Найбільше мандрують вони горі рікою в місцях від берега до лісвопада. Одначе коло міста Бонвіль надбудують вони важку перешкоду у формі велетенської гаті, побудованої для використання водної енергії ріки.

Тому, що річний дохід з ловів лососів на цій ріці доходить до 10 міль. дол., практичні американці побудували для риб три шлюзи при гаті, якими підносять рибу на висоту 18 м. на другу сторону гаті. Лососі впливають до шлюзи, яка має форму комори; тоді від сторони гаті допливає до комори вода, підносять рибу до висоти гаті, а риба потім плине собі далі вгору ріки. В долину вертаються риби крізь отвори в гаті, а навіть попри турбіни електрівні. Коштував цей механізм три і пів міль. доларів.

РАСОВИЙ СТАН ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ П. А.

Число мешканців Злуч. Держав дійшло в 1935 р. до 127.500.000. З цього білих 100 міль. і 20 міль. кольорових. Одну третину населення становлять англо-саси, які вважають себе „правдивими американцями“. Решта білого населення — це італійці, ірландці, скандинави, німці, слов'яни та жиди. На 20 міль. кольорових складаються індіанці, мурини, японці та китайці.

КОРОЛЬ-МУЧЕНИК.

Французький король, Людовик XIII. перейшов до історії як химерний і деспотичний володар, який добре лався в знаки своїм вірним підданам. Зате йому добре лався в знаки тодішні медицини. Він був слабонитим і хворявотою людиною, тому тодішні лікарі мусіли його енергійно лікувати. І так в останніх роках його життя пускали йому 47 разів кров, зложивши 212 лавативок і зробили 215 „прочищень“. Ясно, що по такій „енергійній“ курації коронований пацієнт ледви жив, але всеж був захоплений „енергією“ лікування, як про це згадували тодішні хронікари.

Гігантська розбудова Абісинії.

По закінченні війни італійське міністерство колоній опрацювало справді велетенський план розбудови і експлуатації Абісинії. Має бути там вибудована велика мережа шляхів, з яких найважливіші Омагер—Гондар—Дессіє (650 км.), Дебра—Табор—Аддіс Абеба (500 км.), Аддіс Абеба — Джимма (300 км.). Відтак полуть Аддіс Абебу з місцевістю Дольо в Сомалії на 1110 км.

Даліше плянують будову каналу, що виходив би з Червоного Моря коло м. Медер. Цим каналом поведуть воду до пустині Да-

накіль, що лежить 140 м. нижче рівня моря; пустиню замінить в озеро. Цей факт змінить клімат північно-східної частини Абісинії і змінить пустиню на країну з буйною рістною.

При кінці каналу буде могутня електростанція, що постачатиме електричну енергію цілій східній Африці. Знаючи енергію італійців і загосподарення пустинної Лівії, нема сумніву, що подібно загосподарюють вони і Абісинію, що має куди більш природні багатства як вбога, пустинна Лівія.

Бжільний віск — ліком проти сухіт.

Лікувати сухоти ще досі дуже важко і не все успішно, тимто лікарі заодно шукають нових метод, як лікувати цю таку поширену недугу. Цього року італійський лікар Шпальтро оголосив цікаві висліди лікування сухіт через впровадження бжільного воску. Він опирає свою методику на спостереженні славного Мечнікова, що безхребетове сотворили „Галерія Мельонелла“, яке живиться лише бжільним воском, ніколи не западає на сухоти. Знову ж віск є важним складником сухітничих бактерій,

що хоронить цю бактерію від ділання ліків. Тому Шпальтро впроваджує своїм хорим бжільний віск в оливі; наслідком цього витворюються в організмі противоскові субстанції, які знищують віск бактерій, спричинюючи цим їх загибель.

Автор методи та інші італійські лікарі подають, що цією методою вилікували вже багато хорих; покищо вона ще поза Італією мало відома.

Психоза під час полового дозрівання.

Як відомо, у дітей, які дозрівають, виступають важкі психічно-нервові та фізичні переми. Давніше дозріваючі діти були полишені самим собі, а тепер медична звернула пильну увагу на цей важкий період у житті людини. І так психіатри дослідили, що у багатьох дозріваючих дітей просто появляються психози. Вони мають переважно характер маніякально-депресійний, що виступає попеременно, — або лише депресійний. Такі діти худнуть, тратять апетит, сон і стають нетовариські. Їм здається, що вони страшенні грішники і тому вони мають навіть самовбивчі наміри.

Знову в інших находимо під час дозрівання риси маніякальні: вони незвичайно рухливі, побуджені інтелектуально і полого. Бувають дуже зарозумілі на себе і прагнуть забав та всяких розкошей.

Ці психози дозрівання є назагал тимчасові, одначе у своєму часі є вони дуже небезпечні для молоді у віці дозрівання, тому психіатри торчучають виховникам та родичам, щоб в тім часі зелили собі довіря дітей і сприяли їм їх душу і тіло на відповідний шлях.

Міліони для знахорів.

Хтось думав би, що в нинішніх часах, коли медицина так високо розвинена, люди не повірили (понайменше інтелектуальні) вірити і ліку-

ватися у всяких знахорів. Тимчасом помічаємо великий зріст анахорства у таких висококультурних краях, як Франція та Північна Америка.

СТОРИНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Молода жінка чудодійним лікарем.

У 18-ім році життя виїхала молода французжанка у світ із Марсєйлі, просто із пансіону. Сильвія Дельон виїхала до північної Африки. Причина: кохання. Серце її підбив молодий араб, рідкої краси та інтелігентний, з яким вона познайомилась у домі свого батька, великого промисловця. Сильвія віддавна тужила за широким світом, тужила так сильно, що нездужала навіть нервово. Вийшовши заміж за араба, почала вона нове життя, про яке ніхто не знав чогось основного й досі. Після двох літ розійшлась із ним, але не вернувшись до батьків, ані не брала від них ніякої матеріальної допомоги, тільки почала самостійно заробляти на життя.

ПОДРУЖЖЯ З АРАБОМ.

У Каїро знайомиться вона з якимсь багатим англійцем, при якому стає доглядачкою та його опікуною в тяжкій нервовій недугі. Дивним дивом нерви пацієнта поправляються під впливом молодої жінки незвичайно швидко. Вона дає йому поради, головню щодо діти, і ці поради доцільні. Виявляється, що вона використала знайомість з арабами і зміла проникнути до деяких тайн медицини вікової Африки, медицини народної, несписаної, відомої тільки диким

племенам. Сильвія Дельон лікує не тільки тіло, але й душу — простими засобами, відгадуючи передовсім причину недуги.

ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА

Чотири роки веде вона в Каїро лікарську практику з великим успіхом. Але вона надибує у своїй практиці одного нервового недужого, який подає її в суд і домагається великого відшкодування за несовісне лікування. Сильвія Дельон програє процес і зникає безслідно із французьких африканських колоній. Шойно після довгого часу вона вертається на своє давнє місце і починає наново практикувати, зедгуючи собі щораз більше пацієнтів. Її методи нагадують чудеса ясновидів. Вона без запитів оповідає своїм пацієнтам подробиці з їх приватного життя і бачить їх будучину. Дуже цікаве те, що молода жінка своїм зверхнім виглядом і асією поведінкою не проявляє ніяких рис, які дозволяють звернути увагу на її надприродну силу. Вчені схилиються до думки, що вона перша європейка, яка відкрила деякі невідомі європейцям тайни лікування примітивних народів. Вона приїхала тепер на короткий час до Марсєйлі і її хату попросту облягають пацієнти.

З Канади на королівську коронацію.

5.000 КМ. ВЕРХОМ.

Канадський хлібороб Альбертос мандрує вже кілька тижнів до пристані Галіфакс. Шлях дороги перебуде він верхом. Метою його подорожі є Лондон, куди Альбертос хоче дістатися на час королівської коронації. Заповіджені коронаційні паради і свята так зацікавили канадського хлібороба, що він забажав сам на власні очі побачити коронацію, а не лиш при допомозі радів і газет. Тому, що Альбертос не мав більших грошових засобів рішився він на подорож верхом, на своїм коні. Ціла траса має приблизно 5000 км. Щоб заїхати впору, Альбертос мусить страпити на свою подорож майже пів року.

Щотижня висилає Альбертос домі, до старенької матері листівку з краєвидами і описує свої переживання за останній тиждень. Ці його описи і враження відчитують і голосно собі по-

яснюють на сходинах цілої громади. Таким чином ціле село переживає цікаву подорож свого країна. Альбертос хоче доказати цією подорожню видержливість кося англійської раси.

Тепер лиха доля забила Альбертосові нового клина до голови, бо по стільки трудах, коли він переїхав уже більше, як половину дороги виринули сумніви, чи взагалі коронація Едварда VIII відбудеться. Покищо витривалий канадєць не перервав своєї подорожі. Цікаве, що він так само як багаторічний канадєць стоїть на боці короля і заявляє скрізь, що король повинен сам собі вибирати дружину. Можливо, що деяку ролю в симпатії Альбертоса та інших канадєців грає теж заморський локальний патріотизм, бо відомо, що пані Сімпсон англійка з походження є мешканкою Злучених Держав.

Що таке мільярд?

У повоєнних часах поняття мільярда стало зовсім звичайним буденним явищем. Однак, коли когось питаємо, що таке мільярд, кожний здвигне раменами і відповість: — Тисячка мільонів, або коли хочете тисячу разів по тисячі тисяч.

Шойно, коли уявимо собі його на прикладах, зрозуміємо, що мільярд це цифра справді величезна. Один американський часопис наводить кілька таких прикладів.

Від часу народин Ісуса Христа минуло більше як мільярд хвилин. Якщо якийнебудь мільярд почав був тратити від дня уродин Христа по 1.000 франків денно, витрачував би гроші до своєї смерті і коли його нащадки тратилиб та-

кож по 1.000 франків денно до нинішнього дня, то щоб витратити 1 мільярд франків (під умовою, що майбутні нащадки також тратитимуть по 1.000 фр. денно) залишилось би ще 800 літ. Іншими словами шойно в 2736 р. останній наслідник сучасника Христа міг би сказати:

— Тепер я без сотика при душі...

Американська кукурудза має на одному шувкові приблизно 1.000 зерен. 500 тон кукурудзи або 50 вагонів дадуть мільярд зерен.

Якщо ми хотілиб перечислити ці зернята кукурудзи, то числячи по 100 зерен на хвилину і працюючи 8 годин денно, шойно по 58 роках закінчили би ми свою працю.

— 0 —

Спершу платіть, а відтак уладжуйте коронацію.

ЧИ АМЕРИКА ЗБОЙКОТУЄ КОРОНАЦІЮ.

Саме напередодні льондонської драми, яка хвилює цілий світ, американський посолдемократ із Вісконсін, Раймунд Ганон, поставив на конгресі в Нью Йорку внесок, щоб американський уряд збойкотував коронаційні паради в Англії.

На розході у зв'язку з коронацією Едварда VIII, — мотивує Ганон свій внесок — англійський уряд призначає 40 мільонів фунтів стерлінгів тоді, коли кілька літ Англія не платить Америці ні цента довгу. Ніякий довжник не має

права витрачувати величезних сум для власної амбіції і престижу, або для автореклями скоріше, заки не заплатити хочби частину своїх зобов'язань. Тому булоб правильне рішення американського уряду не взяти участі в майбутніх льондонських коронаційних парадах.

Яке буде становище американського уряду не відомо. В кожному випадку коронація Едварда VIII надибує самі перепони.

— 0 —

Французька пачкарська афера.

Припадок дозволив англійській поліції потрапити на слід величезної пачкарської афери. У Парижі існувало окреме товариство, яке займалося виключно доставою коняку до Англії. Нор-

мальне ведення торгівлі горічаними продуктами булоб неможливе через високі митні оплати. Це було причиною, що в Парижі заснували згадану спілку, яка перепачковувала велику силу

французьких лікерів і коньяків. Пачкарська спілка користувалася ескадрою літаків. Флотом лею рибальських човнів і кількома моторними. Товар докладно і добавно запакований переносили у скринях на приватній летючій периферії перевозили рибальськими байдаками через канал Ля Манш до Англії. Англійська поліція мала величезні труднощі і перепони в боротьбі з пачкарями, бо на становищі коньяків була найчастіше люди, які самі радо користувались безплатними зразками французьких лікерів. Теж кожний рибалка казав знало, що він не стійно, що перевозить заміж риб і оселедців.

Англійська поліція догадується, що ця пачкарська афера мала сильну підтримку французьких експортних кол. У зв'язку з цією справою „Парі Соар“ пише, що начальник синдикату контрабанди діставав великі премії за підтримку вивозу французьких товарів.

АСТРОЛОГІЧНЕ ПОДРУЖЖЯ.

Сенсаційну розмову справу розглядає перед кількома днями ньюйорський суд. Позов внесла міс Клерк, із американської аристократії, яка обвинувачує свого мужа, що він подав їй неправдиву дату уродження.

Після кількох місяців подружжя пані Клерк відкрила, що її муж уродився не 18 серпня, як він казав, але... 28. серпня.

Позовниця заявляє, що все своє життя уявляла на підставі астрологічних даних і тому теж рішилась вийти тільки за мужчину, який уродився під знаком Льва. Її муж подав фальшиву дату уродин, бо знав, що в іншому випадку вона не піде за нього. Переконавшись, що муж уродився під знаком „Панни“ міс Клерк рішила розвестись зі своїм чоловіком.

Ньюйорський суд розвів подружжя не на підставі астрологічних вішувань, але тому, що само сфальшування документів уродин є достатньою підставою до розводу.

— 0 —

З ЧОГО БУДЕ ЖИТИ ЕДВАРД VIII ПО АБДИКАЦІЇ.

Особисті приходи англійського короля, як що він зречеться престолу і стане звичайним смертником, будуть доволі великі. Йому випадають два князівства: корнвалійське і стрітське. Королева Вікторія залишила після своєї смерті Едвардові VIII, своєму улюбленому правнукові все своє приватне майно вартості 3-міль. фунтів стерлінгів. Особисті приходи короля дають суму 50.000 франків денно. При тім сім заважити, що після абдикації короля англійський парламент ухвалить йому ще й досмугу ренту. Є з чого жити!

— 0 —

ПОДАТКОВИЙ ДЗВІН.

В баварському селі Тітмонінг вибудували новий громадський будинок і після довгих нараз громадська рада рішила перенести зі старого ратуша податковий дзвін, що не мав ніяких великих симпатій серед мешканців села.

Мешканці Тітмонінга здавна здавна не могли платити податків, тому кількаторок їм тоді рішили повісити на вежі дзвін, що нагадував мешканцям про крайню пору, сплатити прикрай обов'язок.

Давоном віддавна вже не користувались. Податкові накази й упімення доручували пошті. Шойно тепер при нагоді будови нового ратуша рішили знову пустити податковий дзвін у рух. Давоном даванитимуть в означені дні і пригадуватимуть мешканцям, що треба платити податки.

ДИВОГЛЯДИ.

КАЛЕНДАР З ПРЕМІЯМИ.

Всюди вже появились календарі на 1937 р. Однак ніхто не видав такого календаря як один американський видавець. Американський календар оригінальний, бо всі листки до відраховання можна відповідно використати. Видрукували його на 6 різних сортах паперу. Січень і лютий — звичайна бібула до чорнила, березень і квітень — папіросна бібула, травень і червень — диканий папір проти комарів, липень і серпень — диканий пір мухолопка, вересень і жовтень — аутлетний папір до машинових копій. Листопад і грудень — фільтраційний папір.

Пам'ятаймо, що місяць грудень є місяцем „Просвіти“. Спішіть з жителями на „Дар Просвіти“!

Організаційна праця У.Н.Д.О. в листопаді 1936.

(Комунікат Головного Секретаріату).
(Докінчення).

ЗВ'ЯЗОК З КРАЄМ. ВЕЛИКА ПРОТИКОЛЬОНІЗАЦІЙНА АКЦІЯ.

Найбільшу вагу поклала партія в місяці листопада на переведення в цілому краю масової акції в обороні загроженої колоністами рідної землі. Для спопуляризування цієї справи та об'єднання українського загалу з колонізаційною загрозою Краєва Народна Канцелярія виготовила дві дешеві популярні брошури, а саме книжечку сен. Юліана Павликовського „За землю батьківщини“ та книжечку посла д-ра Степана Барана й З. Порая „За рідну землю“. За перші три тижні листопада розколюпортовано на території цілого краю понад 7.000 примірників цих книжечок.

Найбільший натиск покладено на переведення масових протестаційних віч і нарад у земельній справі. Ціла наша Парляментарна Репрезентація та чоловічі одиниці партії на місцях були в листопаді всеціло заняті переводженням цієї акції. Не зважаючи на анані галицькі осінні розтопи, вже в першій половині листопада переведено віч, на котрих з'являлося нерідко по 300—500 людей. Звіти, що їх досі дістала Краєва Народна Канцелярія, не занотовують ані одного випадку політичного розбивацтва, партійно-політичної кирилі й особистих поракунків, які проявлялись би підчас переводження цієї акції, поміняючи очевидно кілька неповажних комуністичних спроб у різних місцевостях краю заколотити одностайний, гостро національний настрій усіх віч нарад та віч. Партія поставила цю акцію на якнайширшій загально-національній основі і треба з особливим признанням відмітити, що в багатьох місцевостях краю партійні противники УНДО оскільки цієї акції безпосередньо не підтримували, то її принаймні не перешкоджували. З кількох десятків дотепер відбух віч сіль особливо відмітити отсі:

6. XI. — велике віче в Терехові (реф. пос. Зенона Пеленський), на якому з'явилися численні делегати усіх волостей і сіл Тереховщини.

7. XI. — віче в Кобиловках (Тереховщина), реф. пос. З. Пеленський.

8. XI. — віче в Дарахові й тогож дня у Вишні (Тереховщина), реф. пос. З. Пеленський. — Віче в Підбузі (Дрогобищина), реф. пос. д-р Ст. Витвицький.

9. XI. — віче в Золочеві, реф. пос. Вол. Кузьмович. На віче прибуло ок. 400 делегатів з усіх волостей і сіл Золочівщини. — Загальна політична нарада з увагою до земельної справи серед активу Старосамбірщини. Реф. ред. Зенона Пеленський. — Земельне віче в Долині, реф. пос. Дм. Великанович.

10. XI. — велике земельне віче в Старому Самборі. Понад 500 присутніх. Реф. ред. Зенона Пеленський. — Земельне віче в Калуші, реф. пос. Дм. Великанович.

12. XI. — віче у Войнилові, реф. пос. Дм. Великанович.

15. XI. — повітова протикольонізаційна нарада в Підгайнях, реф. пос. З. Пеленський. — Велике віче в Бурштині, реф. пос. Дм. Великанович. — Земельне віче в Звинячі (Чортківщина), реф. інж. Мирослав Гнатюк.

16. XI. — повітове віче в Бродях (понад 300 доколотих делегатів), реф. пос. Володимир Кузьмович. — Віче в Городку, реф. гол. Василь Мудрий. — Віче в Дрогобичі, пос. д-р Ст. Витвицький. — Віче в Збаржі, реф. пос. Василь Болюх. — Віче в Болшівцях, реф. пос. Дм. Великанович. — Віче в Скоморохах, реф. пос. З. Пеленський.

17. XI. — Віче в Підкамені, реф. пос. Володимир Кузьмович. — Віче в Скалаті, реф. пос. Василь Болюх. — Віче в Золотому Потопі, реф. пос. З. Пеленський.

18. XI. — віче в Рогатині, реф. пос. Дмитро Великанович. — Віче в Жидачеві, реф. пос. м-р Іван Заваликут. — Віче в Монастириськах, реф. пос. З. Пеленський.

19. XI. — Віче в Болахіві, реф. пос. Дм. Великанович. — Віче в Бучачі, реф. пос. З. Пеленський.

20. XI. — віче в Жовківі, реф. пос. д-р Роман Перфецький.

21. XI. — велике робітниче віче в Перегір'ї, реф. пос. Дмитро Великанович. — Віче в Ковшові (400 присутніх), реф. пос. Волод. Кузьмович. — Віче в Білобожниці (Чортківщина), реф. сенатор д-р А. Горбачевський. — Віче в Колінцях (Чортківщина), реф. м-р Василь Гоним. — Віче в Угоні (Чортківщина), реф.

д-р Остап Юрчинський. — Віче в Мухавці (Чортківщина), реф. інж. Мирослав Гнатюк.

22. XI. — був знову великим вічевим днем Чортківщини. В цьому дні відбулися масові віча: в Полівцях, реф. д-р Мих. Росляк, у Нагорянці, реф. дир. ПСК Володимир Шмата, віче в Улашківцях, реф. д-р Ів. Хичій; віче у Свидові, реф. інж. Мирослав Гнатюк, віче у Шматківцях, реф. пос. д-р Степан Баран.

23. XI. — велике протикольонізаційне і протикомуністичне віче в Турці н. Стр., реферували пос. Гринь Тершаковець і ред. З. Пеленський. — Велике земельне віче в Борщеві, реф. пос. д-р Степан Баран.

24. XI. — віче в Чесанові, реф. д-р Роман Перфецький.

25. XI. — велике земельне віче в Тернополі, понад 700 присутніх. Реферували проф. Іларіон Брикович і пос. Василь Болюх. — Віче в Заліщиках, реф. пос. д-р Степан Баран. — Повітове віче в Косові, реф. пос. м-р І. Заваликут.

27. XI. — протикольонізаційна нарада парт. активу львівського повіту, к. 300 делегатів з усіх волостей і сіл Львівщини; реферували пос. Володимир Целевич, ред. З. Пеленський і пос. Ілько Лисий. — Велике земельне віче в Камінці Струм., реф. пос. Володимир Кузьмович.

28. XI. — віче в Радехові; реф. пос. Гринь Тершаковець.

29. XI. — віче в Ширці, реф. пос. д-р Степан Біляк. — Віче в Коршеві (Коломиїщина), реф. пос. Іван Заваликут.

30. XI. — велике віче в Зборіві, реф. пос. д-р Степан Біляк. — Віче в Мостиськах, реф. ред. Зенона Пеленський.

ІНШІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ІМПРЕЗИ.

В листопаді провід партії продовжував бо-дай частинно акцію нарад інтелігенції та парт. активу, започатковану в місяці жовтні. Того року наради відбулися: 6. XI. в Бережанах (головно у шкільній справі), реф. пос. Володимир Кузьмович; 9. XI. в Старому Самборі, реф. ред. З. Пеленський; 9. XI. нарада інтелігенції в Долині, реф. пос. Дмитро Великанович; 10. XI. повітова нарада в Калуші, реф. пос. Дм. Великанович; 17. XI. в Рогатині, реф. пос. Дмитро Великанович; повітова нарада в Жидачеві, реф. пос. д-р Корнило Троян; 19. XI. в Турці, реф. пос. Василь Мудрий; 21. XI. в Перемишлі (справа боротьби з комунізмом), реф. пос. Володимир Целевич; 22. XI. в Бродях, реф. пос. Володимир Кузьмович.

Окремо слід згадати велику самоуправну нараду в Яворові, на яку прибули українські громадські й волоні радні усієї Яворівщини в числі понад 200 людей. Реферували пос. Володимир Целевич. — Дня 22. XI. відбулася численна нарада українського міщанства м. Дрогобича в справі заснування Організації Українців м. Дрогобича. Реферували пос. д-р Степан Витвицький і запрошений для цієї імпрези зі Львова д-р Степан Біляк.

Організаційна активність партії в терені була в листопаді сильно гальмована традиційною, природною галицькою перешкодою, а саме осінніми розтопами, які дуже утрудняють комунікацію. Ситуація стала в цьому відношенні дещо легша в грудні. В м. грудні стоять перед партією два важні завдання: продовжувати розпочату земельну акцію в краю і парламентарні праці, зв'язані зі сесією сойму й сенату.

РАДЖУ ЛИШЕ
ПУДЕР
SNIEG
TATRZAŃSKI

ПРИКРАЩУЄ, МАТУЄ
ВИНИЖНЮЄ І
ХОРОНИТЬ ЦЕРУ.

FALKIEWICZ - POZNAN

ФАБРИКА ПЕРФУМ І КОСМЕТ.

Основ. 1911 р. у Парижі.

Україніна в Польському Радіо.

В останніх 2-ох тижнях Польське Радіо надало три авдіції на українські теми. З того лише львівське Радіо надало 20-хвилинний відчит м-ра Семчишина про українську літературу (у польській мові). Прелегент дав огляд сучасної української прози й поезії, — найважче ставлячи поезію (лірику) та на останньому місці згадуючи про драму. Відчит був змістовний, дуже совісно приготований. Можна йому хіба закинути переладунання прізвищами, бо велика кількість прізвищ, вичислених поруч себе, не дає чужинцеві змоги орієнтуватись між речами великими й малими.

Справжнім українським концертом був уже виступ хору Д. Котка (40 хвилин), який відспівав низку творів С. Людкевича, Кошиця та Котка. Великі голосові вальори того хору, зіспіваність та дисциплінованість — виходили у радіо дуже маркантно. Авдіцію передавали на всю Польщу.

Так само вчора, у вівторок, у 10.30 вночі, надавали на всю Польщу зі Львова „чверть години української поезії“. Спершу спікер коротко пояснив характер 6-ти українських поетів: Бажана, Рильського, Тичини, Влизька, Антонича й Кармиського, — додаючи кілька життєписних подробиць про кожного з них. Потім артист львівського міського театру л. В. Краснощевський продекламував по одному два вірші кожного з названих авторів. Зразковий переклад усіх віршів зладив Т. Голлендер. Маємо враження, що деякі вірші — надто модерні і штудерні — не годилися до такого збірного вечора, в якому губляться іноді. Зате безперечно деякі польські слухачі, що легковажать собі все українське, мусіли бути неприємно вражені, що сучасна українська поезія стоїть на такому — високому рівні.

КУПОН на 100 грамів знаменитої
на кольонської води за 40 сотиків
у 250 запахах
тільки БІРНФЕЛЬД, ЛЬВІВ Великий вибір
в Перфумерії Казимира Великого 1. косметиків.

Дві важливі візити.

Шеф румунського штабу у Польщі, малярський міністер у Берліні.

КРАКІВ, 9. 12. ПАТ. Нині в год. 11.05 приїхав до Кракова шеф румунського генерального штабу ген. Самсонович в товаристві ген. Атанасію і кількох вищих старшин. На двірці привітав румунських гостей шеф головного штабу ген. Стахевич у товаристві ген. Цебульського та кількох старшин польського голов-

ного штабу. По привітанні румунські старшини пішли на Вавель, щоб віддати поклін тайним останкам марш. Пілсудського.

БЕРЛІН, 9. 12. ПАТ. Малярський міністер внутрішніх справ Кома виїхав нині рано з дружиною з візитою до Берліна на запрошення мін. Фріка.

НАГЛЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ МІНІСТРІВ.

Політичні кола Варшави були заскочені аісткою, що в середу прем. Складковський скликав засідання ради міністрів на 8. год. раню. В цьому засіданні не брали участі ні референти ні протоколянти. Засідання тривало ледви 30 хвилин. Між політичними колами кружляли різні погослови, бо ніхто не знав, що було темою нарад. Шойно коло год. 11-ої оголошено офіційний комунікат, що темою нарад були законодавчі справи уряду у зв'язку зі сесією сейму та сенату.

ПІВТОРАГОДИННА НАРАДА ПАПИ З КАРД. ПАЧЕЛЛІ.

РИМ, 9. 12. ПАТ. Стефані повідомляє: Здо роваля папи кращає, але покищо не покидає ще ліжка. Нині рано папа конферував півтора год. з кардиналом Пачеллі.

ЧИ ДІЯЄ ДО ДЕВАЛЮАЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ МАРКИ?

Французькі фінансові і промислові кола переконані, що німецька марка буде здевалюована на 50 прц. Париский щоденник „Ле Капітал“ пише, що проти девалюації виступає рішуче міністр Шахт, але її домагаються німецькі промисловці. Вони підкреслюють, що німецькі товари подорожляли на 30 прц. у державах, які здевалювали свою валюту з початком жовтня ц. р. З цієї причини зменшилося теж число французьких туристів у Німеччині, бо вони платять тепер за туристичну марку 5 франків (раніше 4 фр.). Кружляють погослови, що під впливом таких аргументів канц. Гітлер згодився на девалюацію марки на 50 прц.

ДАРУНКИ
на СВ. МИКОЛАЯ

НОВИНКИ.

— Найсолідніші футра тільки у Юліана Глукського, Львів, пл. Капітульна 3. I., тел. 54-46. Найпевніша льоката гроша.

— Єдиний український блаватний магазин „Мануфактура“ під упр. О. Стефановича, Львів, Ринок 37 (поблизу Нар. Торговлі), поручає по найнижчих цінах полотна, білі і кольорові, бархани, фланелі, оксамити, сукна. 2943 14-20

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна напірава машин всяких систем поручає Юліан Ломача — Львів, ул. Валова 11. Одинок українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 98-115

— Футра жіночі і чоловічі та різного роду футрян: шкурки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром“, Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 39-?

— Андріївський Вечір заходом Молодої Громади відбудеться в суботу, дня 12. ч. м. в год. 8. вечором у власній домівці вул. Коперника 21. Вступ лише для членів. 3234

— Молоденька піяністка Марта Кравців, абсолювентка концертного курсу В. Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові виступить у неділю 13. грудня в год. 7.30 веч. в малій залі Муз. Товариства із власним рециталем. В програмі твори виключно французьких композиторів 18., 19. і 20. віку. Вступ за програмкою. 3234

— В Українським Лікарським Товаристві чергові сходили членів у п'ятницю дня 11. листопада д. р. в год. 7-й вечір. На сходинах виступив д-р Нарпиз Лукіянович відчит з демонстрацією недугої на тему: „Menstruelle spezifika ad b. v. m.“. 3230

— Архирейська Служба Божа у Львові. В неділю, 13. грудня ц. р. в день Ім'янин Високопреосвященного Митрополита Кир Андрея відправиться в архикафедральнім храмі св. Юра в год. 9.30 рано торжественна архирейська Служба Божа по наміренню Високодостойного Солейзанта. До участі в цьому богослуженні запрошує парохіяльний св. Юра всіх вірних. Установи і товариства, що хотять взяти участь через своїх представників, зволіють зголосити їх число і прізвища в парохіяльному уряді св. Юра до суботи до 12. год. вполудне.

— Академічні Вечори у Львові, Золочеві, Рогатині і Яворові. В неділю 13. ч. м. в год. 18. відбудеться в залі „Української Бесіди“ у Львові (Рогатинського 22) виклад на тему: „Філософія сучасних природничих наук“. Прелегент: м-р П. Ісаєв. — Того самого дня і в тій самій годині відбудеться виклад в Рогатині на тему: „Св. Писання у світлі археології“ (зі світлинами). Пре-

легант: д-р Я. Пастернак зі Львова; в Яворові на тему: „Молодь і Церква“. Прелегент: о. д-р І. Гриньох зі Львова. — Того самого дня в год. 17. відбудеться виклад у Золочеві на тему: „Шевченко і realia“. Прелегент: д-р М. Гнатюк зі Львова.

— Засідання Фільмоблігної секції Наук. Тов. ім. Шевченка відбудеться в суботу 12. грудня в год. 18-й увечір у бібліотеці Наук. Тов. ім. Шевч. з таким денним порядком: 1. Д-р М. Рудницький: „В. Стефанік і сучасні йому європейські письменники — співці села“ (з приводу смерті). 2. Д-р І. Свенціцький: Регесті грамот византийських імператорів в рр. 565—1280. 3. Біжучі справи.

— Два синдикати польських журналістів у Львові. Синдикат польських (і жидівських) журналістів у Львові під проводом ред. Б. Лясковицького, видав на днях комунікат, у якому гостро осудив редакцію „Дзєнніка Польского“, що відв'язав кампанію проти „Вєку Нового“ й „Експресу Вечорного“, як лівих, фронтолюдових фільмських газет. Після появи того комунікату члени ред. „Дз. П.“ виступили з синдикату і заповіли створення нового. Як виходить з палкої газетної полеміки обох сторін, обидві сторони мають рацію...

— Навіщо таке спростовувати? В інформаційній замітці про сходили у Тбі допомогли емігрантам з приводу роковин трагедії Базару була згадка про п. Тарановича, як одного з організаторів рейду Ю. Тютюнника у 1921 році. На цю замітку три члени наддніпрянської політ. еміграції у Львові принесли до Редакції „Діла“ спростування: „Позволимо собі в імя історичної правди ствердити, що ця вістка зовсім неправдива“. Тимчасом сьогодні явився у нашої Редакції п. М. Таранович і показав нам „Посвідчення“, в якому буквально кажеться: „Предьявник цього Микола Таранович є виконуючий обов'язки Начальника Цивільного Керування Прої Повстанчої Групи“. Посвідчення видане на бланкеті „П. П. Штаб при Головні Команді Військ У. Н. Р.“, 27. жовт.

КУПУЄМО
ТІЛЬКИ

тня 1921 р. ч. 57“; підписаний „генерал-хорунжий Тютюнник“ (другий підпис: За начальника Цивільного Керування „член ради міністра В. С.“ — нечиткий). Зрештою, п. Таранович сам заявляє, що в самому рейді участі не брав та що ніколи цього не твердив. Однак звертає увагу, що й два підписи під „спростуванням“ панове теж у рейді безпосередньої участі не брали... Від себе зауважимо, що всі такі „спростування“ — для газетних читачів зовсім нецікаві та показуються як один із маленьких проявів жалюгідних непорозуміння всередині наддніпрянської політичної еміграції у Львові. Це вже тема окрема — і ми були б дуже раді, колиб не треба було розписуватись про неї на часописних сторінках.

— Тайні податкові урядовці. Міністерство скарбу організує загострену скарбову контролю з метою викривати податкові і девізові проступки. З цією метою спеціальні урядовці будуть збирати потайки послідовно інформації про дохід, заробітки і спосіб життя поодиноких осіб, які платять податок. З цією метою тайні податкові урядовці переводитимуть принагідні гутірки у поїздах, на залізничних двірнях, на торгах, ярмарках, у коршмах і при кожній іншій нагоді. Тому міністерство збільшило число контрольних районів. І так нові райони створено на терені скарбової палати у Ловичу, Збаражі, Бережанах, Добромилі, Ліську, другий у Львові на львівський повіт, у Ніску і Переворську та на терені львівської скарбової палати.

— Після ліквідації міського апровізаційного заведення. На останньому засіданні міської ради у Львові президент д-р Островський, відповідаючи на інтерпеляцію у справі ліквідації міського апровізаційного заведення, ствердив, що із 22 апровізаційних крамниць тільки 2 залишено як молочарні. Решту двайцять заліквідовано так, що 16 продано приватним особам, а 4 заліквідовано зовсім, бо не було рефлектантів. Ліквідація була конечна з огляду на нерентовність і високі адміністраційні кошти. Крім того міські харчеві крамничі не відіграли ролі регулятора цін (і конкurentа з „Маслосоюзом“) як цього спеціально діялися. Упорядкуванням справ заліквідованого заведення займається окрема комісія.

— Знак часу. Міністерство освіти видало об'єднані, яким привертає по гімназіях знову лектуру ослабленої трилогії Сенкевича. Як відомо,

попередник теперішнього міністра освіти був викликає незастій до українського народу. В нинішню пору трилогія Сенкевича являється знову лектурою, що відіграє духові часу.

— Зловживання у львівській газеті. Щоб не допустити до дефіциту наслідком спазму зужиття міського газу на 20 проц. відповідало чималим за господарку газівні авелан робітникам скількість лашавського газу, зужитого з фірми „Газоліна“. Таке фальшивинство тривало три роки і газівні не виказувала страт, хоча консуляція зменшилась, навпаки приносила збитки консуляції. Свід зазначити, що газівні платили „Газоліні“ за лашавський газ тільки 4 с. за 1 куб. метр, змушуючи своїх консументів платити аж 10 с. Справою, що викликала серед львівських газу велику сензацію, зайнялася прокуратура.

— Як гинуть солдати? В селі Радичівках долонського повіту знайшли на вулиці в невідомому місцевому солтиса, тяжко раненого трьома револьверовими стрілами. Стая його безсвідомий. Солтис Михайло Ільницький не має стійкої у своїй громаді. Справою зайнялася поліція.

— Шість тижнів тому пропав солтис грона Балічі Подорожні Василь Трубіч. Спершу думали, що його вбито. Шойно тепер показалося, що Трубіч утонув у ріці, тіло його наїшли в місцевому потоці.

— Із царства п. Юзефського. Повітське староство в Горохові припинило діяльність Т-ва „Лорсвіті“ в тому ж місті. Це останнє т-во „Прогресу на Волині“.

— Краєва хроніка. В селі Шолохії пов. Бібрка Василь Бутрин застрілив 25-літнього Гриняка Зварка, що вернувся з авіації, яку відвідав у вбивство його брата Федора Бутрина. — В Тернополі в мешканні воядського воєводи Пилипівського вибухнула в неприсутності родини жінка, в якій згинула дитина в колісці. Стрільні діти сховались на стриху.

— Еміграційний рух у листопаді. За записом Еміграційного Синдикату в листопаді ц. р. виїмгрувало з Польщі: до Палестини Америки 1.205 осіб, до Північної 210, до інших морських країв 68. Крім того синдикат записав паспортів формальності для 367 осіб, що виїмгрували в тім часі до Палестини. Всього місяці листопаді ц. р. виїмгрувало з Польщі 1850 осіб.

у Фортуні Новій

— Із задрости застарілих наречену. В Перемішлі 27-літній управитель млина Імодор Екерт застрілив свою наречену, 25-літню студентку Єлисавету Шехтер, з якою на другий тижень мав повинчатись. Причиною трагедії була сварка, яку викликав Екерт із задрости. Ким наречена заявила, що радше його покине, а не буде довше зносити його докорів, Екерт добу револьвера і двома стрілами в голову поклали трупом на вулиці. Опісля побіг над бері Сну і кинувши револьвер у ріку, пішов до свого товариша, перед яким признався до злочину. Двогуба арештовано.

— Окрадають навіть гроби. На цвинтарі в Новосілах пов. Камінька Стр. невідомі люди викрили гробницю родини Винницьких і розбілиши п'ять домовин, здерли з них і викинули в ріку. Поліція галляє за злодіями.

— Припиняють діяльність Білоруських товариств. Виленське городське староство припинило діяльність Білоруського Інституту Господарки і Культури. В мотивах староство підкреслює, що Т-во Білоруська Школа стягнуло Білоруський Інститут Господарки і Культури до іспропаного комуністичною партією Західної Білоруси т-ва „шкільної акції“ і з цією метою створено у Вилені „шкільний секретаріат“. Виділи припинити товариства внести відклики до міністерства внутрішніх справ.

— Самогубства. Контрактний урядовець д-р Гоминського повітового видачу 26-літній Казимир Лопатка, що мав відсидіти 10-місячний замість за грошеві зловживання, кинувся до Дністра разом зі своєю дружиною Юлією Лехіною. Кінці їх вилунали під Єзуполем. — М-р А. Липовер, що отруївся у Львові вероналем, помер у шпиталі. Причиною самогубства було те, що його похитнула жінка. — У помішчані при вул. Івашкевича у Львові повісився 27-літній Ю. С. Покорний, судовий аплікант, син професора. Причиною самогубства невилічана недуго.

Винятково добрі умови купна тільки у фаховій фірмі:

Електрокабель.

Приймачі

Філіпса (стереофонічні)

15-місячних рат

Львів

Коперника 10.

Тел. 214-21.

Гуртова і деталічна продаж жарівок „Філіпса“

— Наслідки нещасливої любови. Берлінський суд розглядав справу 26-літнього Бернарда К., що спричинив смерть людини серед незвичайних обставин. З розпукки, що його покинула наречена, він утисся, сів на чужий самохід і почав гонити вулицями міста. Над раном він наїхав на міського службовця, що замітав вулицю, і тягнув нещасного 20 метрів, та врешті відкинув його нежизнотворно. Суд засудив його на рік в'язниці, мотивуючи лагідний вимір кари станом афекту, в якому нахвилювався обвинувачений.

— Велика катастрофа повені скоїлася на острові Людон, головному острові філіппинського архіпелагу. Наслідком довготривалих дощів виступила з берегів ріка Ріо Гранде де Кагані і заступила дві провінції у промірі 100 км. Вода піднялася на 10 метрів, так, що в деяких місцях телеграфічні стовпи знайшлися на два метри під водою. Жетвою катастрофи стало кілька тисяч людей.

ТРАДИЦІЙНІ

Свято-Миколаївські Вечерниці

Уважає 19. грудня

в селях Укр. Бесіди і Жовтія (Народний Дім)

Українське Краєве Товариство

Охорони Дітей і Опіки над Молоддю.

3-2 3219

— Матримоніальні автомати в Токіо. На вулицях більших вулиць у Токіо установили на американський зразок матримоніальні автомати, які сповняють краще своє завдання ніж американські. Кожний, хто кине монету, дістане листочки і жінок, кандидатів (-ок) на подружжя. Крім прізвищ у списку є короткий опис життя, маєткові відносини, становнище і т. п. кандидатів (-ок). Хто хоче одружитися, звертається до фірми, яка установила автомати, за бажаними інформаціями.

— Річні вістки. Із Сітль повідомляють про катастрофу величезного бомбового літака для американських військ. Катастрофа склалася в часі пробного лету, причому число людських жертв незнане. — Румунський суд у Вакав засудив голосного бандита Корою на 5 літ в'язниці, а одинадцятьох його спільників на кари в'язниці від 1 до 5 літ. — На острові Сілія у Швеції за-

ломився лід під самоходом, причому втонуло четверо осіб. — Біля Еребро (середина Швеції) поспішний потяг наїхав на автобус, вбиваючи шофера і четверо дітей. — До ріки Саони (Франція) апаз особливий самохід і втонули з шістьма пасажирами. — В американській в'язниці Сінг-Сінг виконують незабаром 6 смертних присудів, на бандитів, що брали участь в кривавому грабунку. — У Празі завалилося 3 поверхове руштування при будові біржевого будинку, при чому потовклося 20 робітників. — В місцевості Лейрія в Португалії завалилася стеля шкільної салі, де відбувалися збори католицької організації, причому загинуло кілька десятків осіб.

— Вияснення. В ч. 268 Вашого хвального часопису в дописі з Варшави про урочисту панахиду по розстріляних у Базарі вкрався мабуть невелика помилка. Зазначено, що панахида відбулася заходом Українського Центрального Комітету у Варшаві. Дозволяємо собі цю помилку спростувати. Бо панахида відбулася заходами Українського Воєнно-Історичного Товариства, яке й започаткувало святкування пам'яті героїв з Базару ще кілька літ тому. До акції Тва приєднався в ч. р. варшавський відділ Тва „Український Центральний Комітет“, беручи на себе 1/4 видатків на улагодження панахида. — З пошаною В. Змієнко, заступник голови Управи Товариства, Генерального Штабу генерал-хорунжий; Ю. Науменко, член-секретар.

— Рекляма підносить збут! Наші Читачі напевно звернули увагу на оголошення у числі з попереднього вівторка, яке також появилось рівночасно в інших часописах, про радіо-апарати Saguso фабр. П. З. Р. „Capello“. — Тепер довідуємося з пресового комунікату Дирекції Комісаріату в Катовицях, що вночі з вівторка на середу був влом до фабрики П. З. Р. „Capello“, що міститься у Велновці. Злодії викрали більшу кількість відбіртників Saguso, як також відповідні лампи і голосники, загальної вартості зол. 10.000. „Звєличників Карузо“ дотепер не віднайдено.

31 судової салі.

47 СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ У САМБОРІ.

Перед окружним судом у Самборі стануло 9. ц. м. 47-ох селян з Погоречі. Прокуратор притягнув їх до відповідальности за провини зі ст. 162 і 163 к. з. Акт обвинувачення каже, що підсудні брали участь у збіговищі дня 1. липня ц. р. в Острові Тулиголовським пов. Рудки, де від куль поліцаїв загинуло 7 осіб, а кільканадцять було ранених. Як нашим читачам відомо, в Острові Тулиголовським і в 13-ох інших селах рудецького повіту дійшло з кінцем червня ц. р. до страйку ріллярних робітників, які домогалися підвишки платні від землевласників. Одночасно малоземельні селяни домогалися обнижжя цін сина, яке продають селянам землевласники. У відповідь на це ділч Острову Тулиголовського Станислав Валь спровадив 58 ріллярних робітників зі Сніччини, які мали притупити до праці 1. липня ц. р. Однак місцеві селяни і з доколичних сіл рішили скою не допустити до праці спроваджених робітників. І дійсно дня 1. липня ц. р. — каже акт обвинувачення — зійшлося перед фільварком в

Японський лаяер **Iste**

до бравення

БРОВІВІ

палає побавний ласкуний вигляд

Фабрик вол. 1-30

J. I. S. STERNIEWICZ • POZNAN

Острові Тулиголовським кілька тисяч селян, озброєних серпами, колами і вилами, щоб вигнати спроваджених робітників. Не помогли переконування рудецького старости ні підкомісаря поліції Калькуса, які вивалили айбраних селян розійтися. Навпаки селяни почали окружувати поліцію і в одній хвилині частини юрби, 1000 до 1500 осіб, рушила на фільварок з окликом „бий бойків“. По дорозі юрба нищила збіже, ломила плоти і вирвала браму фільварку, скидала дахівки з возів, а деякі з юрби хотіли навіть підпалити стирти соломи. Тому то поліція в обороні бойків і своїй важкій зброї. Від стрілів загинуло 7 осіб, кількох було ранених. Шойно на вид ранених і тому, що зі Львова надійшла підмога поліції, юрба відступила на поблизу сіножат. Вкінці акт обвинувачення каже, що провідниками юрби були: Йосиф Артемук, Іван Бабій, Василь Ковалєць, Микола Гурський і Михайло Гриниш.

По відчитанні акту обвинувачення переслаухано 6-ох підсудних, які відповідають з вільної стопи.

† Посмертні згадки.

Анна з Сембратовичів Вітошинська, вдова по бл. п. шк. інспекторі, упокоїлася в Божі 2. грудня 1936 в Коломиї. Похорони відбулися 4. грудня. Усім, що взяли участь у сумному обряді, складає ширю подяку Крупська Юлія.

3232

Спорт.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Змагання за віденську чашу: Австрія — Металліст 3:1, Вакер — Сіменс 5:1, Лібертус — Альфа 6:3, Рарід — Особан 7:1, Віа — Весперберг 8:1, Австро-Фіат — Поет 1:1, Вікна — Меркур 5:0, Гакког — В. А. Ц. 3:0.

Італійські мистецтва: Болонія — Рома 1:0, Дієно — Міліно 0:1, Новара — Фіорентіна 2:1, Амброзіана — Ланіо 2:2, Барі — Наполі 3:1, Алессандрія — Торіно 0:0, Трієстїна — Ліверпел 4:1.

Гакіана у Швайцарії. Е. Г. П. Давос — Шрітер С. Ц. 3:0 (2:0, 0:0, 1:0).

Штутгарт — Лодзь 3:7. Німечка боксерська дружина перемогла заслужено боксерську репрезентацію Лодзі.

Вінер ЕФ — Репрезентація Бранденбургії 4:0. Віденці перемогли досім легко в Берліні репрезентацію Бранденбургії 4:0.

Гакіана в Румунії. Німечка гакікова дружина а Чехословаччини Т. Е. Ф. грає в Букарешті в Брагадіру і Тетоваллобом і досягла в обох дві перемоги 2:2.

ФАЦ — Шлеск 6:4 (3:2). Змагання коп. меча. Шлеск програв, хоч грає кількох гравців Руху.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

СОКАЛЬ:

- 11. XII. Циганський барон.
- 12. XII. Муж двох жінок.
- 13. XII. Лез в Абіссинії.
- 14. XII. Імаліда.
- 15. XII. Шаріка — прерієра.

ІРІНІВ: Надія 13. XII. Боп. Інавалід.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:

- 16. XII. Циганський барон.
- 17. XII. Муж двох жінок.
- 18. XII. Шаріка.

Для 19., 20. і 21. XII. гратиме театр у Львові в салі Театру Рішнородностей. Репертуар буде оголошений в виблизі цих дат.

Український Мол. Театр „Заграва“ під арт. пров. В. Блавацького.

ЖИДАЧІВ:

- 19. XII. „Намо грядеши?“ II. ч. Смерть Нерона.

ЖУРАВНО:

- 11. XII. „Намо грядеши?“ I. ч. Вініція і Лія.
- 12. XII. II. ч. Смерть Нерона.
- 13. XII. Голгота.

ХОДОРІВ:

- 14. XII. „Намо грядеши?“ I. ч. Вініція і Лія.
- 15. XII. II. ч. Смерть Нерона.

В Ходорів театр загостить до Рогатина.

Великий Театр:

Четвер, 10. XII. год. 8. веч. опера „Аїда“.

П'ятниця, 11. XII. год. 7.30 веч. „Міст“.

Свійний транспорт вивозит пачіх, білля, рудячох поручає відомі аі солідности білля

„ДІВ ВОЛІЧКИ“.

Сикстуська 2, побіч блани. — На складі правдиа англійська новина

2985

Кіно.

АПОЛЬО: „Чарлаш — Токат — Ко-ланія“.

АТЛІАНТИК: „У тіні самотної сосни“ із Сілаві Сілаві

ВАНДА: „Лавина Коперфіалд“ „Гене-рах Чен“

ГРАЖИНА: „Одна із тисячі“ в Март.

Егерт.

КАСІНО: „Я невилний“.

КОЛІСЕН: „Сини пустині“, „Потоп“

КОПЕРНИК: „Антін Алзера“.

МАРУСЕНКА: „Антін Алзера“.

МЕТРО: „Граф Монте Хрісто“ (дві серії)

МІРАЖ: „Любові“ (на осн. Шінклера).

МУЗА: „Пастер“, Пауль Муї.

ПАКС: „Іх експеленція шофер“.

ПАЛАС: „Жайворона“ (на осн. Легара) в Мартіо Егерт.

ПАН: „Вірля на припони“, „Веселе шаліш“.

РАЙ: „Малі жіночки“.

СВІТ: „Малі жіночки“ а Катериніо

Гейсери.

СТИЛЕВЕ: „Почалося від пілунку“.

ревія „Ходи на одного“.

ТОН: „Генерал Стуттер“.

УТІХА: „Великий царола“ і ревія.

ХІМЕРА: „Веселий Лонжуан“.

ФОТОПЛЯСТИКОМ.

(на Мелітська 2.)

Францесбад — Марієбад — Теліце.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 10. грудня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Сп. ресіталь А. М. Гавшліх бавобарт. 19.30 Концерт муж. хору. 20.20 „Сафо“ траг. Грілларпера. 21.20 Серпика, Кошчці (250.1) 17.15 Для Закарпаття, нар. пісні. Прага (470.2) 1.55 Серпика, 18.00 Муз. ел. для дітей. 20.50 Сінф. концерт. Париж (1649) 12.00, 14.00 Орх. концерт, 18.00 Театр Улан. 21.00 Вольончелла, Білгород (437.3) 20.00 Нар. пісні, Берлін (365.7) 10.00 Нар. пісні Брама та Регора, солісти. 20.10 Вечір танц. музик. тріо форт. спіл. Неміс-аустергазан (1571) 14.00, 16.00 Музика. 17.50 Вольончелла, Мінхен (405.4) 11.00 Музика для селя. 16.30 Орх. концерт. БуАпешт (549.5) 13.30, 21.55 Циг. музика. 19.00 Сольо на тарогато, 19.30 „Венус із Міло“ оп. Губал, Мінхен (368.6) 11.30 Легка музика, 12.40 Рокс. концерт, 17.15 Бок. концерт, 20.40 „Ле падрона дель мондо“ ком. Велішка, описла Орх. концерт, Рим (420.8) 17.15 Солісти, Дж. Клер Ладіа оспр. вольонч., 19.45 Легка музика. 21.00 Тракомісн а Болонії: „Гамелла“ оп. Гендіна.

Пятниця, 11. грудня 1936.

Відень (308,8) 12.00, 13.10, 19.35 Концерт, 14.00 Симфонічний Фарар сопра, 15.20 Муз. акад. для молоді, Брно (325,4) 20.10 Чеська оп. музика, Прага (470,2) 16.10 Леська музика, 21.00 „Аполлонія в Тині“ драм. поема з муз. Ізра, Париз (1645) 12.00 Гукілові твори, 14.15 Вок. концерт, 17.00 Камер. музика, 19.30 Концерт, 21.00 Солоїсти, спіл, форт., 21.45 Опера, Білгород (437,5) 17.20 Оп. респіталь, 18.30 Нар. пісн., Берлін (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.15 Розр. музика, 18.00 Концерт, 20.10 Форт. твори Брамса, 20.30 Симф. концерт, Невігсверггаузен (1571) 14.00, 16.00 Музика, 19.00 Розр. концерт і вес. опери, 20.10 Вечір гарної музики, Мінхен (403,4) 11.00 Музика для есе, 18.00 Давня і нова популярна музика, 20.10 „Ерн іер Вора“ оперетка Кінека, Будапешт (540,5) 12.05 Циг. музика, 17.00 Форт. респіталь, 18.15 Давня мандрівна музика, 21.40 Сальон. музика, Милано (303,6) 11.30 Розр. концерт, 12.40 Легка музика, 21.00 Симф. концерт, Рим (420,8) 16.00 Транслю. з акад. оп. Сескалі Форт. респіталь, 20.40 „Дь ре, де торі і зі Альфієрі“ оп. Льюїс.

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 10. грудня 1936.

6.30 Ранішня аудіція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішня денік, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформації, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Аудіція для шкіл, 11.30 Муз. поранок для молоді вселюд. шкіл, хор, орк., спіл, форт., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт, 12.40 Полудневий денік, 12.50 Від чого зачати в господарстві свіжо скошено, 14.30 Концерт балани, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламний концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Орхестра, 15.55 Кутюк гумору, 16.00 Путін: „Госпа“, з гр. пл., 16.20 Хвилинка пісень, гутірка для старших дітей, 16.35 Орк. концерт, 17.00 На оспод. інтервю, 17.15 Камер. концерт, 17.50 Про книжку Гольдшмідта: „Вотуп до науки про життя“, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Співаний комунікат, 18.12 Спортні вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Волга на організації. (На маргінесі XIX. ст. Русси), 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Улія: „Третій в останній двері“ І. Моравської, 19.35 Година у Відні, 30-ліття Руховська сопр., форт., 20.30 Програма незалежності тому ото літ, 20.45 Вечірній денік, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Сильметки польських композиторів: Вит. Малішевський, орк., форт., спіл, 22.00 Опереткова музика, 23.00 Танцюва музика з гр. пл.

Пятниця, 11. грудня 1936.

6.30 Ранішня аудіція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішня денік, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформації, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Аудіція для шкіл, 11.30 Для старших дітей: Книжки говорять, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Грікова хвилинка з гр. пл., 12.40 Полудневий денік, 12.50 Від чистоти у стаї до чистоти в коморі, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламний концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном: Маруся запаска, муз. авд., 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Гала-вська гітара, з гр. пл., 16.15 Гутірка з хором, 16.30 Концерт орк., 17.00 Під чаром готує в Пельдіні, 17.15 Африка, репортаж з гр. пл., 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Вадана лещетерський клубів, 18.20 Про вітрильниця та дні великої плавної, 18.30 Музика з гр. пл., 18.40 Поет і румунський пейзаж, енг. Дута Чара, 18.50 Лісові поєни, 19.00 Оповідання доктора, фрагм. в пов. С. Отвіновського „Життя триває чотири дні“, 19.20 Акад. 2 пісню по краю, 19.45 Оп. фрагмент, 20.00 Симф. концерт, орк., клясони; у перерві ок. год. 21.00 Вечірній денік, Актуальна гутірка, 22.30 Скот: „Не так скоро, пане Протик“, 22.45 Танцюва музика.

Радіокутик.

Розвиток радія в Америці.

10-ліття Національного Радіового Тла привернуло увагу загально до нечуваного розвитку американської радіофонії, який для дедалі більшого впливає на життя в Європі. Про подорожі, які ставляться до американської радіофонії, ми можемо довідатися передовсім з преси, бо дедалі і середньохвиловні станції в Америці доходить до радіослужби, що мають прийоми і так зв. „третій асорт хвилі“.

Характерною рисою американської радіофонії є радіовий репортаж, який по-суті утворюється при трансмісії цілою залогою трансмісійних вантажів, літаків і моторних човнів. Репортери радіофонії є насправду скрія, бо мають певний ші в Європі майже певний мікрофон, створені в класі маринарів.

Репортери радіофонії знаходяться скрію: серед вуличних прохідних, у театрах, банках, на залізничних доріжках, у портах, фабриках, школах, на спортивних змаганнях — на морі і на суходолі. Вони осідали в мікрофонами стратосферу, брали участь у рекордах швидкості літаків. Мікрофон закладає навіть до кратора вулкану Везувіа.

Радіостанції „Національного Тла“ трансмітують річно до 40.000 програм. В студіях цих радіостанцій виступало вже понад пів мільйона артистів різних національностей. Розпорядити величезним капіталом Тво платити у деяких випадках фантастично великі гонорари.

Тво має власну пресу. Згідно із проєктом вістками, програми з мережі „Нам Тва“ слухає переітно 80.000.000 осіб. Знаючи суми видають також і на трансмісії в Європі. В 6. р. кількість цих трансмісій переіснує певно 500. Крім того Тво утримує в Європі штаб спеціальних кореспондентів, що надіславють до радіостанцій хронікарський і літературний матеріал для мікрофонів.

Всес радіофонія мережа цього величезного концерну не є безконкурентною. Її найбільшим суперником є концерн радіостанцій об'єднаних з „Тві Колумбія“, що має 108 більших радіостанцій і теку саму як і „Нам Тво“ кількість радіостанцій короткохвиловних. еЦа концерн також оснований в 40 проіт на рекламних аудіціях. Нпр. у минулому році на 18.372 програмові аудіції — понад 6.000 було закуплено господарськими організаціями, фабриками і торговельними фірмами. В Європі не вважали б напевно таким гарним що обіжжу артистичний рівень програм, але у Сполучених Державах реалізму вважють, як відомість не менш важливу ніж інформація в політичного, суспільного або мистецького життя.

Радіову програму, яка інформую про випуск на ринок нового типу самоходу, лового спецфіка, нової системи будови дому або медіорації землі під парцелі, нових тарифів, біржових курсів або цін — приймають американці, як річ важливу, підставою а приватному житті. Під тим оглядом психіка американського радіослухача є більш одноцінна ніж психіка європейського слухача. Культурні різниці між слухачем в Нью-Йорку і Сан-Франціско є менші, ніж між слухачем в Берліні і Мінхені, Лондоні або Мадриді.

Загалом у Сполучених Державах було на 1. січня 1936 р. 625 радіостанцій, що мають відповілі концерси. 8 піє кількості — 564 радіостанції основувалися на рекламних засадах. Для доповнення характеристик варто додати, що за кількості останніх літ промисел і торгівля радіо-ними урядовими видали на рекламу 110.000.000 доларів, тобто понад пів мільярда золотих. Решта радіостанцій — 61 належить до суспільних і культурних організацій та до приватних осіб.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ.

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ Оповідання

Переклад із французької мови Васил Софронів. — Ціна 0,95 зол.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельгія бельг. 96,88, 89,45, Дол. американські 5,31,50 — 5,28,50, доларів ханад. 5,31 — 5,28, Фларгол 289,50 — 287,80, Франки фр. 24,83 — 24,69, Франки швейцарські 122,30 — 121,50, Фунти англ. 26,12 — 25,96, Гульд. дан. 100,20 — 99,80, Кор. ч. 17,80 — 17,40, Кор. дан. 116,59 — 115,75, Кор. норв. 131,18 — 130,20, Кор. шв. 134,55 — 133,60, Ліри італ. 25,00 — 24,50, Марки фіні. 11,53 — 11,00, Марки нім. 130 — 125, Шилл. австр. 94,00 — 93,00, Марки нім. срібні 140 — 135.

Звідолення збіженого ринку Центросоюзу з дня 9. ц. м.

Ціни на 100 кг. людом, льоко вагон-станція закладованих:

Льоко ст. закладов:	Ціна
Пшени. збірна 750 гр/а 5%	21,40 — 21,75
Жито збір. 691 гр/а 3%	17,00 — 17,25
Ячмінь пашн. 621 гр/а 4%	18,00 — 18,30
Овес легко задош. 414	13,25 — 13,50
Овес не задош. 456	13,75 — 14,00
Гречка 10%	19,50 — 20,00
Кукурудза жовта	14,75 — 15,00
Кукурудза червона	16,00 — 16,25
Ковоп. сім'я	32,00 — 32,10
Соняшникове сім'я	32,25 — 32,50
Насі інженду 95%	40,00 — 41,00
Фасоля коропа р.ч. в. з. м. 32	53,00 — 54,00
Фасоля „Різец“ р.ч. в. з. м. 40,00 — 41,00	

Фасоля шмалц. р.ч. в. з. м. 40,00 — 41,00
Фасоля шмалц. снєп. р.ч.ч. 42,00 — 46,00
Фасоля краса рафова 25,00 — 26,00
Фасоля цукр. р.ч.ч. в. з. 31,00 — 32,00
Ковопшніа червона 100 — 105
Ковопшніа біла від кавіанки 115 — 120
Ковопшніа біла від кавіанки 96 проіт. чистоти 120 — 125
Пшениці ячмінь пшавують легку го-
праву. Ціни інших продуктів незначні,
лише фасоля краса має назва знижов-
ний. Тенденція укреслена.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 9. грудня н. р. кооперативна платня ва:
льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	3,00 зол.
1 кг. масла десер. бочкового	
включно з боч. опакуванням	3,00 „
1 кг. масла експорт. включно	
з експортним опакуванням	3,05 „
1 л. молока	0,19 „
1 л. верш.	0,40 „
Тенденція на масло знижова, на мо- локо та яйця сильна.	

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 9. XII. н. р. платня своїм доставкам за 1 кг. живих птінц. льоко подвиря птахо-
исарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчак-
ського ч. 3) такі ціни:

Індичи І. кл., добре умяснені, повногрудні	1,15 зол.
Індичи І. кл., добре умяснені, повногрудні	1,00 „
Курята І. кл. біло й жовтоліж- ки, без остріжок, до ваги 1,60 кг.	1,00 „
Курят І. кл., товсті, без остріг, без напіння на ногах, шойно від 1,50 кг. вгору	0,90 „
Качки товщі І. кл. шойно від 1,80 кг. вгору	1,00 „
Слабших сортів від ямше поданих, не приймає.	

Подяка.

Усім, що в приводе смерті нашої До-
рогої Мамі бл. п. Анни з Боніс Нобер-
ської поспішили висловити нам свої спів-
чуття, складаючи цією дорогою ширю по-
ддя. Зокрема дякуємо Хвальному Товари-
ству „Вояк“, який своїм хором авелі-
чав жалобний похоронний обряд членів
Товариства „Валдурст“ за участь в по-
хоронах зі своєю орхестрою, Всес. Духо-
венству за релігійну прислугу, членам
Товариства „Каменярів“ за грімляну
участь в похороні та всім тут незна-
ним Знайомим і Приятелям нашої ро-
дини.

Дякуємо ширим серцем Високопова-
ному Паву Докторові Михайлові Хоми-
нові за паланичяну солідну і майже
безкорисну лікарську опіку над хорою
в часі її тяжкої недуги.

Щирою громадянською співчуття
були для нас великою розрадою у дні
нашого смутку.

Самбір, дня 7. грудня 1936 р.
Карло, Остап, Галина і Марія Ноберські.

ОПОВІСТКИ.

Замість цієї на домовину товариш-
ки бл. п. Анни Вітошинської зложила я
в канцелярії Кружка „Р. Ш.“ в Коло-
миї 7,50 зол. і 7,50 зол. складанкою по-
тровою на Товариство Допомоги Інвалі-
дам. — Крупська Юлія. 8232

КУПНО - ПРОДАЖ

ЧОТИРИНАЦЬДНЕВНА велика дешова
продажа ФІРАНКО, кап. брокатів, табле-
ток crochet из вагу. Фрайліх, Сикс-
туса 21. 2679 23-2

КУПНО ГОДИННИКА в справу доіря.
Дешово купите добрий годинник у еляно
авісній п'ятдесятлітній католицькій фір-
мі ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ. Львів, Мар-
ська площа 5. 3032 10-2

ВИСОКОГІРСЬКА лікувальний мід пер-
шої якості можна набувати в пасіці в
Остодорі в Підлютого у 5 гмюних пущ-
ках в ціні по 8 зол. за 1 кг. Софія Гаван-
ська і Сча, Остодір, пошта Переієнськ.
3220 2-5

ДИНАМО-МАШИНИ, сильніши, магнети,
напралляє ооро, дешова. Виконує робо-
ти: токарські, грізарські (фрезувальні).
Отомковський, Львів, Св. Михайла вісім
(бічна Коспюшка). 3129 1-3

НА МИКОЛАЯ І РІЗДВО прегорні ди-
тиці одити купити у фірмі „ЛІДІЯ“ пл
Смольни, напроти кіпа Марусівська. —
Ціни крісові. 3215 3-7

ХРИСТІАНСЬКА КОНФЕКЦІЯ для Паів
поруває костюми і плам! вже від 35 зол.
Львів, Ринок 26 у крамниці Ендеро.
2934 40-60

МАШИНИ до шиття від 160 зол. продає
ПАТІНЦЬКИЙ, ЧАРНЕЦЬКОГО 10. 2-2

9. 278

МАТРИМОНІАЛЬНІ

З БРАКУ відповідного знайомства му-
кає враного знайомства державна те-
тель, симпатична і господарська жін-
ка, сит доіря, з майном до шит д-
тури. Оповісти, характерні і добі пав-
не, на становити, добре шавити, ле-
више 45 літ можуть стазитися до Ль-
вів. „Діла“ під шиф. Ліберуш.

МЕШКАННЯ

ПОКІЯ З БАЛЬКОНОМ, для 1-2 осіб,
зараз до виважу при вул. Рад. Хвост-
рого 8. 3228 5-4

РІЖНІ

ГАРНУ БІЖУТЕРІЮ, сріба, поруче-
шею Розаманський, Акадємічка 2 (Го-
тель Жорж). 3231 1-4

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє хвильні шави
і мужські: Коперника 28. 3037 1-4

РОБІТНЯ КОВДЕР Кентинського 4, се-
лідо переробляє і якову шав. 11-
мійничі. 3037 1-4

СЛУХАВНИ напралля, магнети, шави
новий шаву 70 сотів. Буз. Коперника
ч. 22. 3214 3-4

РОЗПИЛЯЧІ до кольованк шав шави
для фірми „ТЕНЧА“, Львів, Рад. Хвост-
тел. 225-27. 3174 4-4

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Упр. Дент. І. Браневський
техн. Дент. І. Браневський
оріанує від 3-6
ЛВІВ, ВУЛ. АКАДЕМІЧКА 18
Телефон 337-31. Логіні тижня
ЦІНИ ЯК В УБЕЗПЕЧАЛЬНІ. 3231 1-4

Нововідкрита
УКРАЇНСЬКА РАДІОВА ФІРМА
„TRANSPONEE“
ЛВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 21
поруває найновіші типи радіо-
апаратів. Випускає транспони
від 1 зол. із грамофонними плів-
ки на балі та шильні забави.

РЯТУЄ ВОЛОССЯ

успіває пораді - залобляє авіації
ДЛЯ ГАРНУ
буйну зачіску.

МЕБЛІ

Ідальні, спальні, кі-
бітні, сальони, клас-
би, тапчани, матраци і декоративні поручи
Віденська вирібна столярсько-тапчарська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-18
3208

Приписові друки і книжки

до вжитку часописів

лі кожне видавництво мусять відпо-
ти в нинішнім роком для потового узау
можна купити в Адміністрації „Діла“
Львів, Ринок 18. Для провілі авелі-
мо на шильні забави.

Ціни друка:
Zawłodzenie wysyłkowe
1 пр. 8 сол.

Gazetowa kasa nadawcza
осравлена (130 картки) зол. 2,50

Kasza rozsyłkowa
на 480 урків, осравлена зол. 2,50
на 960 урків осравлена зол. 5-

Тільки оголошуючись у
„ДІЛІ“
можете успішно продати, купити або
заміняти реальність.